

Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

**Povzetki samoevalvacijskih poročil študijskih programov
za študijsko leto 2019/2020**

Marec 2021

Študijski programi 1. stopnje

ENOPREDMETNI ŠTUDIJSKI PROGRAMI:

Enopredmetni študijski program 1. stopnje Germanistika

Pri pripravi samoevalvacijskega poročila enopredmetnega programa prve stopnje *Germanistika* smo podrobno analizirali študentsko anketo o zadovoljstvu študentov in študentsko anketo o pedagoškem delu visokošolskih učiteljev ter kazalnike izobraževalne dejavnosti, upoštevali pa smo tudi podatke, pridobljene s pogovori z deležniki. Ugotovili smo, da je program glede večine kriterijev ocenjen kot dober ali celo nadpovprečen. To nas motivira, da si bomo tudi v prihodnosti prizadevali kontinuirano izboljševati in optimizirati program ter nasloviti tiste aspekte programa, pri katerih so bile ugotovljene manjše pomanjkljivosti.

Ugotovitve: Anketirani študenti ocenjujejo pedagoško delo visokošolskih učiteljev na Oddelku kot dobro do zelo dobro (kot že lani sta 2 člana oddelka med najboljše ocenjenimi na fakulteti). Stopnjo obremenitve pri vseh vrstah pedagoške aktivnosti ocenjujejo kot zelo ustrezno, sodelovanje s profesorji, njihovo dostopnost, točnost in odzivnost ter objektivnost ocenjevanja pa kot zelo dobro ali dobro. Smatrajo, da je program srednje zahteven in relativno široko zastavljen; ocena usmerjenosti programa v poklic pa je enaka kot lani. Z izbranim študijem so bili zadovoljni ali zelo zadovoljni, nihče ni navedel, da s študijem ni bil zadovoljen. Menijo, da je študij v veliki meri izpolnil njihova pričakovanja, saj so vsi anketirani študenti navedli, da bi ponovno izbrali isti študij na isti instituciji. Anketiranci letos boljše ocenjujejo študijski program kot osnovo za pridobivanje zaposlitve in kot osnovo za nadaljnjo kariero, prav tako se je občutno zvišala ocena študija kot osnove za osebnostni razvoj. Nekoliko slabše so ocenili program kot osnovo za razvoj podjetniških sposobnosti. Kar se tiče različnih vrst pedagoških dejavnosti, so anketiranci mnenja, da je razmerje med teoretičnim in praktičnim znanjem relativno uravnoteženo, tudi zastopanost skupinskih nalog ter projektnega in problemsko zasnovanega učenja ocenjujejo kot srednje ustrezno. Želijo si pa več priložnosti za praktično udejstvovanje na izbranem strokovnem področju že na 1. stopnji študija (to željo smo na Oddelku že upoštevali in pripravili posebno učno enoto Praktikum, ki pa iz administrativnih razlogov še ni bila odobrena). Izrazili so tudi željo po zmanjšanju števila predmetov oz. po združevanju nekaterih predmetov v večje sklope, o čemer bomo na oddelku vsekakor razmislili. Delež sodelovanj v raziskovalnih projektih, kakor tudi število študentov demonstratorjev, sta primerljiva z lanskim letom (sredinska vrednost), vendar ga želimo še povečati. Udeležba na študentskih izmenjavah in sodelovanje v fakultetnih organih pa sta dve področji, kjer študenti programa niso bili aktivni, kar želimo vsekakor spremeniti.

Ukrepi:

Kakovost študijskega procesa zagotavljamo in izboljšujemo z različnimi ukrepi: nekateri so kratkoročni, nekateri stalni (kontinuirani), drugi pa so zastavljeni dolgoročno.

Med kontinuirane ukrepe spada stalna aktualizacija vsebin in študijskih virov pri posameznih predmetih, ki dviguje strokovnost in seveda tudi zanimivost programa. Poleg tega tudi redno preverjamo in prilagajmo ustreznost načinov preverjanja znanja in uporabno vrednost vsebin, zato bom razmislili tudi o predlogu študentov o povezovanju predmetov v večje sklope in optimizaciji števila obveznosti.

Upoštevač željo študentov po praktičnem usposabljanju na 1. stopnji, smo na Oddelku lani pripravili posebno UE Praktikum, ki smo jo želeli uvesti kot obštudijsko dejavnost, kar pa se kljub potrditvi učnega načrta na KŠZ in na senatu FF zaenkrat še ni zgodilo, saj učna enota ni bila potrjena s strani UM. Načrtovani ukrep glede tega je proučiti možnosti uvedbe nove učne enote, saj je bila v anketi ponovno izražena želja po praksi na prvostopenjskem študiju.

Zaradi nizke izhodne mobilnosti študentov programa v lanskem letu se bomo v prihodnosti dodatno potrudili izpostaviti prednosti in neprecenljive izkušnje, ki jih lahko po tej poti pridobijo in jih motivirati za sodelovanje v izmenjavah. Na področju demonstratorske dejavnosti in sodelovanja v študentskih raziskovalnih projektih so bili študenti programa srednje aktivni, vendar pa želimo ti dve dejavnosti še okrepiti – tudi to je ukrep, ki ga izvajamo kontinuirano. Nosilci in izvajalci predmetov stalno nadgrajujemo naša znanja, tako na znanstvenem področju kot tudi glede pedagoških in tehnoloških inovacij, med drugim tudi z intenzivno udeležbo na izobraževanjih. Tudi v študijskem letu 2019/2020 smo z namenom obogatitve programa ter spoznavanja in posredovanja dobrih pedagoških in znanstvenih praks v program vključili številne strokovnjake, kar je bilo nekoliko oteženo zaradi izbruha pandemije v poletnem semestru, vendar smo se uspešno prilagodili z izvedbo gostovanj na daljavo. Tudi v prihodnjem študijskem letu bomo s tem nadaljevali. Dolgoročni ukrep pa ostaja prizadevanje za povečanje interesa za študij nemščine in ureditev statusa nemščine kot drugega tujega jezika v osnovnem, srednjem in poklicnem izobraževanju ter tudi razvijanje opcije za študij nemščine brez predznanja (potreba po tej opciji izhaja vsaj delno iz neurejenega statusa nemščine kot tujega jezika).

Enopredmetni študijski program 1. stopnje Psihologija

V analizi pedagoške izvedbe našega prvostopenjskega študijskega programa Psihologija v študijskem letu 2019/20 na Oddelku za psihologijo ne opažamo posebnosti. V splošnem gre za izrazito zaželen študij, ki ga odlikujejo motivirani študenti, in so s študijem tudi zadovoljni. Študijsko leto je v drugi polovici zaznamovala COVID-19 situacija, zaradi tega so bile okrnjene ali drugače izvedene dejavnosti oddelka (pedagoški proces se je preselil na daljavo). Na Filozofski fakulteti smo potrdili programske svete oddelkov, ki bodo v bodoče predstavljali pomemben člen v samoevalvacijskih postopkih. V preteklosti smo na Oddelku za psihologijo definirali določene cilje in operacionalizirali akcijske načrte in ukrepe za doseganja le-teh v prihajajočih letih, ki so bistveni tudi v samoevalvacijskem postopku; med cilji lahko izpostavimo sledeče: *stabilnost delovanja oddelka, umestitev in prepoznavnost psihologije na univerzi in širše, širitev raziskovalne in projektne dejavnosti*. Pri doseganju omenjenih ciljev sledimo naslednjim akcijskim načrtom in **iz njih izhajajočim ukrepom**: doseganje ustrezne in zadostne kadrovske strukture na oddelku, kar konkretno vsebuje ustrezno sistematizacijo zaposlenih in postopno večanje števila zaposlenih na oddelku ter izboljšanje pogojev dela za zunanje sodelavce; prenova spletne strani, uvajanje oddelčnih strokovnih srečanj, promoviranje Centra za raziskovalno in strokovno psihološko dejavnost (CePSI), ki deluje v okviru oddelka; prijavljanje in širitev sodelovanja na raziskovalnih projektih in vključevanje študentov v raziskovalno in projektno dejavnost. Pri vseh omenjenih akcijskih načrtih in izhajajočih predvidenih ukrepih dosegamo premike. Prihodnji konkretni **ukrepi** Oddelka za psihologijo, ki izvirajo iz strokovnih srečanj in samoevalvacije ter so vezani na prvostopenjski študijski program, so naslednji: sodelovanje v strokovnih skupinah za vzpostavitev kakovostnih standardov izobraževanja in certificiranja psihologov v Republiki Sloveniji; dodatno intenziviranje raziskovalne dejavnosti in povezovanje na tem področju z drugimi raziskovalnimi skupinami UM in širše; intenziviranje sodelovanja z ustanovami, kjer potencialno lahko naši študenti opravljajo praktično usposabljanje in prakso; nadaljevanje z aktivnostmi vzpostavljanja sistemskega pristopa k naslavljanju problematike duševnega zdravja na Univerzi v Mariboru.

Enopredmetni študijski program 1. stopnje Slovenski jezik in književnost

Oddelek za slovanske jezike in književnosti je v študijskem letu 2019/2020 na podlagi priporočil za ocenjevanje študijski program v samoevalvacijskem poročilu 2018/2019 izvedel naslednje **ukrepe**: (1) povečanje ur seminarja pri predmetu Skladnja na dvopredmetnem študijskem programu 1. stopnje. Zaradi združene izvedbe predavanj in seminarjev na obeh programih 1. stopnje je bila predlagana prekategorizacija 15 ur predavanj v 15 ur seminarjev na enopredmetnem programu 1. stopnje; (2) preimenovanje predmetov Lektorat slovenščine za tujce 1 in Lektorat slovenščine za tujce 2 v Slovenščina kot drugi in tuji jezik 1 in Slovenščina kot drugi in tuji jezik 2 na eno- in dvopredmetnem

študijskem programu 1. stopnje zaradi terminološke ustreznosti poimenovanj tovrstnih predmetov s področja poučevanja slovenščine kot drugega in tujega jezika; (3) posodobitev referenc nosilk in nosilcev učnih enot študijskega programa.

Ugotovitve in priporočila za izboljšanje kakovosti študijskega programa, ki so bila predlagana v okviru srečanj z deležniki: (1) aktivno povezovanje študentov ter članov oddelka z drugimi ustanovami v tujini v okviru mednarodnih izmenjav v okviru CEEPUS mreže Slavic Philology and its Cultural Contexts; (2) povezovanje oddelka z domačimi in tujimi ustanovami na področju poučevanja slovenščine kot drugega in tujega jezika – organizacija 3. mednarodne znanstvene konference Slavistični znanstveni premisleki z naslovom Slovenščina kot drugi in tuji jezik v izobraževanju, ki je potekala 20. 11. 2019 na FF UM; (3) sistematično poučevanje slovenščine kot drugega in tujega jezika na UM za neslovensko govoreče študentke in študente UM zaradi lažje jezikovne integracije v slovenski visokošolski izobraževalni sistem in slovensko družbo – izvajanje lektoratov slovenščine za tujce 1 in 2; (4) vključevanje študentk in študentov v promocijo Oddelka; izboljšanje praktičnih izkušenj z vključevanjem študentov v aplikativne študentske projekte ŠIPK: Hotel Slovenščina in SPiPP – Svojilni pridevniki iz prevzetih priimkov 2; (5) kontinuirano vključevanje domačih zunanjih strokovnjakov področja primerjalne književnosti in literarne teorije, ker na oddelku ni tovrstnega kadra; (6) vsebinska in finančna podpora za študentsko revijo Liter jezika; (6) vsebinska podpora in IKT podpora za spletno stran SUBSKOP; (7) kontinuirano angažiranje uspešnejših študentk in študentov kot demonstratorov in demonstratorjev; (8) uspešen zaključek mednarodnega projekta Erasmus + DEAL (Razvoj pismenosti in učenja jezika za mlade učeče se v neugodnem položaju); (9) 3. leto izvajanja projekta Slovenščina na dlani; (10) povezovanje s Slavističnim društvom MB za ŠIPK.

V okviru samoevalvacije programa za študijsko leto 2019/2020 navajamo naslednje **statistične in vsebinske ugotovitve:** (1) pedagoško delo vseh učiteljev oddelka je ocenjeno s pozitivno oceno (povprečna ocena oddelka je 1,51 (na lestvici -2; -1; 0; 1; 2); povprečna ocena oddelka je višja od povprečja FF (1,39) in UM (1,38); (2) ustrezna obremenitev študentov v okviru učnih enot študijskega programa; (3) v študijskem programu je študiralo 22 študentov: 8 v 1. letniku, 7 v 2. letniku, 6 v 3. letniku in 1 absolvent; (4) na razpisanih 15 mest se je v 1. letnik vpisalo 8 študentov; (5) razmerje med študenti in visokošolskimi učitelji je 0,68 študenta na 1 učitelja; (6) povprečna prehodnost študentov iz 1. v 2. letnik je znašala 87,5 %, iz 2. v 3. letnik pa 100 %; (7) diplomirali so 4 študenti; (8) zadovoljstvo študentov s študijskim programom je na petstopenjski lestvici ocenjeno s 3,83; (9) strokovnost, ki jo pridobijo v okviru programa, pa s srednjo vrednostjo 4,67; (10) 62,5 % kandidatov se je vpisalo z opravljeno poklicno maturo, 37,5 % pa z opravljeno maturo; (11) študentom FF UM je bila pred in med epidemijo omogočena uporaba orodij za lažjo izvedbo študija na daljavo učno e-okolje Moodle, pouk na daljavo pa se je izvajal v spletnem okolju MS Teams. (12) na evalviranem programu ni prišlo do neuspešnega četrtega opravljanja izpita; (13) diplomantke in diplomanti najpogosteje (več kot 95 %) po zaključeni 1. stopnji odločajo za vpis na 2. stopnjo; (14) reference nosilk in nosilcev so ustrezne in primerljive v domačem in mednarodnem prostoru ter so skladne z Merili za izvolitev v naziv UM.

Na podlagi prejšnjih predlogov za izboljšanje kakovosti tega programa **načrtujemo naslednje spremembe** študijskega programa: (1) preimenovanje predmeta *Sporočanje v Tiskana publicistika*, posodobitev in dopolnitev učnega načrta; (2) predmet *Uvod v kritično diskurzivno analizo* se zamenja s predmetom 1. letnika Enopredmetnega pedagoškega magistrskega študijskega programa druge stopnje Slovenski jezik in književnost *Slovenski jezik in globalizacija*; (3) Oblikovanje Programskega sveta Oddelka za slovenske jezike in književnosti; (4) vpeljava dneva odprtih vrat.

Enopredmetni študijski program 1. stopnje Sociologija in interdisciplinarno družboslovje

Samoevalvacijsko poročilo analizira glavne vidike /prednosti, slabosti, priložnosti, nevarnosti/ enopredmetnega študijskega programa prve stopnje »Sociologija in interdisciplinarno družboslovje« (BA). Glavni poudarki poročila so navedeni v tem povzetku.

Prednosti: program je usklajen z raziskovalnimi usmeritvami nosilcev in izvajalcev predmetov, ki so aktivno in kontinuirano vpeti v raziskovalni proces (mednarodni, nacionalni raziskovalni projekti);

slušatelji so preko različnih oblik dela spodbujani k sprotneemu in aktivnemu delu; program usposablja za samostojno raziskovanje; ponuja znanja, ki poglobljeno reflektirajo kompleksno naravo sodobne realnosti; ki spodbujajo intelektualno zanimanje za svet in omogočajo kognitivno fleksibilnost, ki vodi do reševanja kompleksnih problemov. Prednost študijskega programa je tudi v tem, da je zastavljen široko, da tako že v izhodišču ponuja cenjeno in iskano interdisciplinarnost. Prepoznavanje teh kvalitete se kaže v zadovoljstvu s študijem, izpolnitev pričakovanj študentov, ponovna izbira študijskega programa in v tem da vsaj dve tretjini študentov ocenjuje, da so v času študija pridobili v veliki ali zelo veliki meri pomembne kompetence: strokovnost, analitično in kritično razmišljanje, sposobnost iskanja novih idej in rešitev, sposobnost jasnega izražanja, sposobnost dela z računalnikom in internetom, sposobnost vzpostavljanja produktivnega sodelovanja z drugimi, sposobnost dela z ljudmi iz drugih kulturnih okolij, sposobnost hitrega osvajanja novega znanja, sposobnost uspešnega dela pod stresom. Za večjo prepoznavnost oddelek intenzivno preko družbenih omrežij (Facebook, Instagram) med drugim ažurno objavlja dogodke, razpise za delo in štipendije, strokovno in raziskovalno delo zaposlenih in študentov.

Slabosti: Ponovno se izpostavlja problem praktičnega usposabljanja (a večjega obsega praktičnega izobraževanja ni mogoče realizirati znotraj danega števila kontaktnih ur, ne da bi to ogrozilo doseganja s programom in učnimi načrti določenih kompetenc in ciljev) in posledično strah pred nezaposlenostjo. Ob tem je pomembno poudariti, da je s sodelovanjem v raziskovalnih projektih študentom omogočena sociološka praksa (oblikovanje vprašalnikov, pisanje znanstvenih besedil, obdelava podatkov), prav tako so študenti vabljeni k pisanju na blogu »Sociološko gledano«. Izpostavljajo se tudi določeni problemi glede izvedbe (aktualizacija vsebin pri posameznih predmetih), glede izhodne in vhodne mobilnosti (zaradi epidemioloških razmer) in glede slabih delovnih in materialnih pogojev.

Priložnosti: na osnovi zapisanega je mogoče identificirati naslednje kratkoročne in dolgoročne ukrepe, ki bi vodili do večje prepoznavnosti in zvišanja kvalitete študijskega programa: doseganje ustrezne in zadostne kadrovske strukture, nadaljevanje spremljanja mnenj deležnikov, vključujoč zagotavljanje bolj reprezentativnih in bolj celostnih podatkov (krepitev analitike na ravni UM); izboljšanje delovnih in materialnih pogojev (razporeditev visokošolskih učiteljev na prava delovna mesta, celostna sanacija zgradbe, ureditev nove računalniške učilnice), zagotovitev namenskih sredstev za promocijo in spodbujanje in organiziranje sodelovanja s potencialnimi ponudniki praktičnega izobraževanja (razpis štipendij, dajanje subvencij), zagotovitev namenskih sredstev za razvoj praktičnega usposabljanja; spodbujanje vhodne in izhodne mobilnosti; nadaljevanje krepitve povezanosti kariernega centra za iskanje priložnosti praktičnega usposabljanja; nadaljevanje krepitve alumni kluba, iskanje možnosti za sodelovanje v delovnih okoljih, gostujoča predavanja strokovnjakov iz prakse. Nujna se zdi tudi reorganizacija sistema izbirnosti – namesto »kaznovanja« nagrajevanje tistih, ki ponujajo predmete v medoddelčno in medfakultetno izbirnost (enake kvote, prednost pri oblikovanju urnika).

Grožnje: stagnacija kvalitete (tudi zaradi kadrovske podhranjenosti, preobremenjenosti z administrativnim delom, konfliktni odnosi). Grožnjo predstavlja tudi: a) nadaljevanje izvedbe programa pod izrazito slabimi materialnimi in delovnimi pogoji, b) promocijskih aktivnosti in aktivnosti institucij, ki bi naj pomagale pri krepitvi vezi med univerzo in trgom dela; c) politika nezrelega egocentrizma, ki partikularne interese postavlja pred pedagoško in znanstveno odličnost.

Enopredmetni študijski program 1. stopnje Zgodovina

Enopredmetni študijski program prve stopnje Zgodovina zajema razen jezikovnih in nekaj izbirnih predmetov strokovne predmete s področja zgodovine, ki na pregleden način ponujajo uvod v svetovno in slovensko zgodovino. Tako študentje in študentke obveznosti na študijskem programu tudi v študijskem letu 2019/20 niso dojemali kot posebej obremenjujočih. Kot dejavnik sorazmerno največje obremenitve ostaja obseg seminarskega dela (število seminarskih nalog). Kar zadeva zgoščenost izpitnih rokov v izpitnem obdobju, ki je bila izpostavljena v preteklosti, že kaže rezultate okrepljeno razpisovanje izpitnih rokov zunaj izpitnih obdobj.

Zanimanje za enopredmetni študijski program prve stopnje Zgodovina se je v zadnjih letih stabiliziralo na ravni, ki je glede na število vpisnih mest visoka, saj v zadnjih študijskih letih zapolnimo vsa vpisna mesta, kar velja tudi za študijsko leto 2019/20 (kazalnik P01). Razmerje med študenti in visokošolskimi učitelji (P02) je glede na strukturo programa ustrezno, posebej ob upoštevanju dejstva, da je v izvedbo enopredmetnega programa v celoto zajet tudi dvopredmetni prvostopenjski program. Delež zunanjih sodelavcev v izvedbi pedagoškega procesa ostaja izrazit.

Sestava vpisanih študentk in študentov se v osnovnih črtah še vedno pokriva s tisto na fakultetni ravni. A tudi v pričajučem študijskem letu se je ohranil nekoliko višji delež študentk in študentov, ki prihajajo z negimnazijskih programov, kar pomeni tistih, ki nimajo opravljene splošne mature. Gre za delež, ki je bolj ali manj stalen. V posameznih primerih pomanjkanje ustreznega predznanja s srednješolske stopnje, kar ovira kakovosten študij, čeprav to okoliščino pregledna narava nekaterih študijskih predmetov v prvem letniku odpravi sorazmerno hitro, vsaj pri bolj motiviranih študentkah in študentih. Na podlagi dolgoročneje ocene, ki jo oblikujemo skozi več let, še vedno menimo, da so načini preverjanja in ocenjevanja znanja študentov v študijskem programu ustrezni, zato kratkoročne spremembe niso načrtovane. Se je pa v pričajučem letu z vso silo zastavilo vprašanje zakonitosti in možnosti preverjanja in ocenjevanja na daljavo, kjer smo z izkušnjami šele na začetku. Predvidevamo, da bomo temu v naslednjem študijskem letu posvetili veliko pozornosti.

Predlogi ukrepov/sprememb

Predlog spremembe	Zadolžen	Rok
Posodobitev referenc nosilcev učnih enot	Predstojnik in namestnik predstojnika oddelka	15. 10. 2021
Preučitev ciljev in učnih metod pri učnih enotah z vidika izkušenj z izvedbo učnega procesa v okolju MS Teams	Nosilci učnih enot	31. 8. 2021

DVOPREDMETNI ŠTUDIJSKI PROGRAMI:

Dvopredmetni študijski program 1. stopnje Angleški jezik in književnost

Člani Oddelka za anglistiko in amerikanistiko ugotavljamo, da bomo lahko rezultate ankete o zadovoljstvu s študijem koristno uporabili v procesu izboljševanja študijskega programa in njegove izvedbe.

Zadovoljni smo s podatkom, da sta splošna ocena zadovoljstva s študijem (mediana = 4) in ocena izpolnitve pričakovanj študentov (mediana = 3,6) visoki. Veseli nas tudi trenutni trend postopnega naraščanja tega kazalnika.

Interes za študij ostaja v zadnjih nekaj letih približno enak, število prijavljenih v obeh prijavnih rokih približno dvakrat presega število vpisnih mest (v preteklem letu interes 59 in 21 v prvem in drugem prijavnem roku, na 40 vpisnih mest). S tem smo zadovoljni, še posebej zato, ker razpisana mesta zapolnimo že s prvim vpisnim rokom.

Razmerje med učitelji in študenti na oddelku je nekoliko slabše od povprečja na fakulteti, zato bomo v prihodnosti poskušali to razmerje izboljšati. Ta številka je takšna tudi zaradi velikega števila študentov, saj smo oddelek z najvišjim vpisom v prvi letnik in posledično med oddelki z največjim številom študentov. Zaradi izvajanja študijskega programa v angleškem jeziku je za naš program tudi velik interes s strani redno vpisanih tujcev in študentov na študijskih izmenjavah, kar se v statistikah vidi le delno, predstavlja pa dodatno obremenitev za učitelje na programu.

Primerov četrtega pristopa k izpitom na tem študijskem programu je letos ponovno manj kot v preteklem študijskem letu. Razlogi za nastalo situacijo se niso spremenili in v glavnem niso v domeni učiteljev oz. oddelka. Menimo tudi, da bi bilo za vse udeležene strani (študente, učitelje in službe) ugodno, da bi se zmanjšalo število možnih pristopov k izpitu. Nadaljnji pristopi namreč pogosto izhajajo iz študentove nezadostne priprave (kar izhaja tako iz analiz kot iz neformalnih anket na oddelku in pogovora s študenti, ki so izpit opravljali večkrat). Zato bomo na KŠZ in Senat FF podali pobudo za zmanjšanje števila možnih pristopov k izpitu, zaenkrat s 6 na 5.

Program AJK ne predvideva praktičnega usposabljanja, vendar študentom kljub temu nudimo bogate možnosti nabiranja praktičnih izkušenj zunaj kurikulumu v obliki sodelovanja pri organizaciji konferenc, projektov, ki so povezani s prakso, in v projektu demonstratorstva. Nekaj študentov je bilo vključenih v projekte in njihove izkušnje so bile zelo pozitivne.

Dvopredmetni študijski program 1. stopnje Filozofija

Pri samoevalvaciji smo tokrat prvič vključili zunanje deležnike - **Programski svet** Oddelka za filozofijo na FF UM in podatke **Zavoda RS za zaposlovanje** (2019 in 2020) o zaposlenosti in brezposelnosti diplomantov Filozofija (1. bolonjska st.). Podatki o brezposelnosti in zaposljivosti so primerljivi s podatki za druge programe s področja "02 Umetnost in humanistika in 03 Družbene vede, novinarstvo in informacijska znanost."

Z deležniki (*ravnatelj* Prve gimnazije Maribor, pomočnica ravnateljice OŠ, ki predava etiko in filozofijo za otroke – tudi diplomantka oddelka, profesor filozofije na drugi gimnaziji Maribor – diplomant oddelka in študentka tutorica) smo razpravljali o študijskem programu, študentski anketi in povečanju zanimanja za študij filozofije, predvsem med gimnazijskimi dijaki. Njihovi predlogi ukrepov merijo predvsem na diplomante (2. stopnja študija), nekatere bomo skušali implementirati že na prvi stopnji (praktično usposabljanje v strokovnem okolju).

Zanimanje za študij je relativno stabilno, vseh vpisanih je bilo **30** (2020), **33** pa v letu 2019. Vpis v prvi letnik je malo manjši **12** (15 leta 2019). Menimo, da številke sledijo splošnemu trendu izbire filozofije kot maturitetnega predmeta in zanimanju za študij predmetov s področja humanistike. Za povečanje zanimanja za študij smo se odločili za organizacijo nagradnega natečaja za dijakinje in dijake iz pisanja filozofskega esaja (tudi plačljivo oglaševanja objave na Facebook strani Oddelka za filozofijo). Izvedli smo tudi vrsto drugih promocijskih aktivnosti (organizacija javnih dogodkov, navzočnost na socialnih omrežjih, predstavitev knjig, javna predavanja na oddelku za filozofijo, konference), študentje pa mednarodni študentski simpozij. O vsem redno obveščamo na FB strani oddelka:

<https://www.facebook.com/Oddelek-za-filozofijo-Filozofske-fakultete-v-Mariboru-891299591043659/>

Ocene pedagoškega dela na prvi stopnji so dobre. Posebej smo bili pozorni na rezultate ankete o zadovoljstvu študentov po študijskih programih (P05-01), kjer je bila za leto 2018/19 ocena **2,88** za leto 2019/20 pa je **4,1** (nad povprečjem fakultete). Malo boljši je tudi podatek o diplomiranju v roku po študijskih programih: **23,8** (2019: 21,74) ne pa tudi povprečno trajanje študija (**8,86**). Menimo, da na to vpliva že struktura vpisa (tretji vpis), socialni položaj in prehodnost na drugi smeri. Kljub temu bomo letos posebej spremljali zaključni letnik (10 vpisanih).

Izvajanje programa je potekalo v skladu s predmetnikom – posebnost so bile seveda razmere povezane s pandemijo. V letu 2020/21 sta se upokojila **dva** člana oddelka, kar je vplivalo na povečanje obveznosti drugih članov (upamo na ustrezno nadomestilo). Na oddelku je aktivna študentka demonstratorica.

Dvopredmetni študijski program 1. stopnje Geografija

Evalvirani dvopredmetni študijski program prve stopnje Geografija na FF UM je bil prvič akreditiran v letu 2007, v letu 2014 pa mu je bila prvič podaljšala akreditacija. Pri zadnjem akreditacijskem postopku je zunanja evalvacijska komisija ugotovila številne dobre strani in prednosti študijskega programa, obenem pa med priložnostmi za izboljšanje navedla naslednja področja: izboljšanje prehodnosti med

letniki, dvig števila diplomantov, izboljšanje materialnih pogojev, izboljšanje pedagoškega dela, uravnoteženje pedagoških in drugih obveznosti, sistemska skrb za vzdrževanje in vlaganje v obstoječe prostore, idr.

V zadnjih letih poskušamo odpraviti nekatere pomanjkljivosti, zlasti tiste, na katere lahko direktno vplivajo aktivnosti članov Oddelka za geografijo FF UM. Pregled izvedbe načrtovanih aktivnosti iz predhodnega leta 2018/2019 v evalviranem študijskem letu 2019/2020 kaže določen napredek.

Analiza vpisa v zadnjih letih kaže na precejšnja ciklična nihanja. V študijskem letu 2019/20 se je v primerjavi s predhodnim letom povečal vpis v 1. letnik, vendar pa je še vedno manjši od števila razpisnih mest. Povečanje lahko pripišemo na eni strani povečanemu interesu za študij geografije, na drugi strani pa tudi promocijo geografske stroke ter študija geografija na FF UM, ki jo v različnih oblikah intenzivno izvajamo. Ker smo že do sedaj prepolovili število razpisnih mest, menimo, da nadaljnje zmanjševanje ni več smiselno, predvsem zaradi dejstva, da je evalvirani študijski program dvopredmetni in bi z dodatnim zmanjševanjem števila vpisnih mest onemogočili kandidatom vezave s študijskimi programi, ki imajo omejitve. Obenem se je v letu študijskem letu 2019/20 vpisovala generacija z najnižjim številom rojenih v Sloveniji v zadnjih treh desetletjih, zato predvidevamo v naslednjih 3–5 letih večje število kandidatov za vpis.

Temeljne **ugotovitve** so naslednje. V preteklih letih smo ugotavljali, da je eden od pglavitnih problemov premajhna prehodnost med letniki, zlasti iz 1. v 2. letnik ter premajhen delež diplomantov, glede na vpisane študente. Tudi tu je v evalviranem študijskem letu prišlo do napredka. Prehodnost iz 1. v 2. letnik se je povečala na 73,7 % in je enaka kot na FF. Prehodnost med 2. in 3. letnikom se je sicer nekoliko znižala, vendar je še vedno visoka. Nekoliko se je zvišal tudi delež diplomantov, ki zaključijo študij v roku, in sicer na 44,4 %. Naše aktivnosti pa bomo še naprej usmerjali na ukrepe za skrajšanje povprečne dolžine trajanja študija, ki je predolga, če vzamemo v obzir celotno obdobje študija (od vpisa do zaključka na magistrskem študiju je več kot 8 let). Po naši oceni sicer okoli četrtnina diplomantov na evalviranem univerzitetnem študijskem programu ponavlja en letnik, do polovica pa uveljavi absolventski staž pred diplomo. Zato menimo, da je dolgotrajno trajanje študija bolj posledica stanja v družbi, kjer študenti izkoriščajo vse pravne možnosti podaljševanja študija, saj je študentski status postal socialni korektiv in na njegovo skrajševanje izvajalci študijskih programom nimamo bistvenega vpliva. Oddelek za geografijo je v preteklih letih sicer vložil intenzivne napore v spodbujanje takojšnjega diplomiranja po končanem tretjem letu študija, čeprav da imajo študenti možnost koriščenja absolventskega staža.

Napredek je bil storjen tudi na področju kadrovske zasedbe. Nov sodelavec je pridobil habilitacijski naziv asistent in je bil vključen v pedagoški proces kot zunanji sodelavec. Še enega novega asistenta (zunanjega sodelavca) pa smo pridobili v študijskem letu 2020/2021. Kadrovski problem pa se zna zaostri ponovno v dveh naslednjih študijskih letih, ko se predvidoma upokojita dva visokošolska učitelja. Zato so se na tem področju že začele aktivnosti z evidentiranjem možnih kandidatov.

Anketirani diplomanti ocenjujejo, da je evalviran študijski program relativno zahteven, široko zastavljen in da je v večini izpolnil njihova pričakovanja. Posledično bi se kar 85,7 % diplomantov ponovno vpisalo v isti študijski program na FF UM, kar je celo več kot pred dvema letoma (80 %).

Rezultati ankete o pedagoškem delu visokošolskih učiteljev in sodelavcev v evalviranem letu kažejo, da je skupna povprečna ocena članov Oddelka za geografijo (izračunana na osnovi povprečnih ocen vseh učnih enot) znašala 1,33 in je bila le nekoliko nižja kot skupna ocena za Filozofsko fakulteto, ki je bila 1,40 in UM z 1,42. V primerjavi s preteklimi leti ni opaziti bistvenih odstopanj in nihanj.

Rezultati ankete o obremenitvi študentov po učnih enotah v preteklem letu kažejo, da v povprečju 80–90 % študentov meni, da so bili v okviru predavanj ustrezno obremenjeni. Ocenjujemo, da so rezultati realni, sploh glede na dejstvo, da je bila polovica študijskega procesa (skoraj ves poletni semester) zaradi epidemije covid-19 opravljena na daljavo in so bili študenti v večji meri kot v preteklosti prepuščeni tudi samostojnemu delu. Razmeram in ukrepom primerno smo morali prilagoditi le izvajanje terenskega dela, ki so ga pri večini učnih enot študenti izvedli sami v prilagojeni obliki v svojem domačem okolju, nekatere pa smo izvedli le v obliki priprav in virtualno, ker drugače ni bilo možno.

S sodobnimi učnimi metodami in oblikami dela, ki spodbujajo participatorno izobraževanje, in so vključene v učne načrte posameznih učnih enot, si prizadevamo k spodbujanju študentov za

prevzemanje njihove aktivne vloge v učnem procesu. Velik poudarek dajemo izvedbi seminarjev, seminarskih vaj in terenskih vaj. Slednjo oblika dela pri vseh učnih enotah izvajamo kot edini oddelek na fakulteti. Študente spodbujamo tudi k aktivni udeležbi na številnih obštudijskih dejavnostih, ki jih kar precej poteka tudi v okviru Oddelka za geografijo FF UM.

Med **pomanjkljivostmi**, ki jih v evalviranem študijskem programu sicer izpostavljajo študenti, je omenjeno dejstvo, da v programu ni predvideno praktično usposabljanje študentov v delovnem okolju. Vendar je potrebno pri tem opozoriti, da evalvirani študijski program podaja študentom temeljna teoretična znanja s področja geografske vede in predstavlja izhodišče za nadaljnji študij na dveh magistrskih programih, ki sta usmerjena v pridobitev pedagoške oziroma nepedagoške izobrazbe in v katerih se izvaja obvezna praksa oziroma praktično usposabljanje za poklic pri potencialnih delodajalcih. So pa posamezne oblike z elementi praktičnega usposabljanja del posameznih učnih enot evalviranega študijskega programa, predvsem izbirnih. Obenem se trudimo, da pomanjkanje praktičnega usposabljanja nadomeščamo s terenskim delom in ekskurzijami, tako da lahko na ta način pridobijo vpogled tudi v širše okolje. Za povezovanje s prakso poskušamo vsako leto izvesti tudi vabljenega gostovanja domačih zunanjih strokovnjakov iz prakse in jih vključiti v izvedbo študijskega procesa.

V okviru priprave in izdelave tega samoevalvacijskega poročila smo prvič izvedli tudi srečanje s člani Programskega sveta Oddelka za geografijo, ki ga je 19. 11. 2020 imenoval Senat FF UM. Zunanje člane smo seznanili z obrazcem poročila, postopkom izdelave, vsemi našimi aktivnostmi in delovnim osnutkom poročila. Na ta način smo prvič omogočili tvorno vključitev v pripravo poročila tudi zunanjim deležnikom oziroma predstavnikom delodajalcev, kar ocenjujemo kot pomemben napredek v postopku.

Na osnovi sprotne spremljanja izvajanja študijskega programa z vidika ugotavljanja morebitnih težav in dopolnitev smo skupaj z vsemi deležniki v samoevalvacijskem poročilu predlagali vrsto **ukrepov** in predlogov dejavnosti (t. i. akcijski načrt) v zvezi z izvajanjem študijskega programa v študijskem letu 2020/2021. Med njimi izpostavljamo še nadaljnje aktivnosti na področju promocije stroke in študija geografije, izvajanja tutorskega sistema, spodbujanja participatornega izobraževanja, uporabe inovativnih učnih metod in oblik dela, uvajanja določenih elementov praktičnega usposabljanja študentov, dviga kakovosti izobraževanja, spodbujanja mobilnosti študentov in učnega osebja idr.

Za potrebe izboljšanja evalviranega študijskega programa smo predlagali tudi nekaj sprememb študijskega programa. V študijskem letu 2019/2020 smo pripravili vlogo za manjše spremembe študijskega programa, s katerimi smo izvedli noveliranje temeljne literature in virov, noveliranje referenc nosilcev učnih enot in spremenili deležev ocen pri ocenjevanju pri nekaterih učnih enotah. Tako se je pri več učnih enotah povečal delež praktičnega dela študentov (seminarske vaje, teren, ekskurzije, projektno delo, ipd.) kot del skupne ocene izpita. Nismo pa predvideli krčenja učnih vsebin, ker bi to predstavljalo okrnitev študijskega programa. Senat FF UM je že sprejel dopolnjena in spremenjena učna načrta predmetov z novelirano študijsko literaturo in referencami nosilcev učnih enot za generacije vpisanih v študijsko leto 2020/2021 ter 2021/2022 in so objavljena na spletnih straneh FF UM. Tudi v naslednjem študijskem letu 2020/2021 ne predvidevamo sprememb študijskega programa, saj menimo, da ta trenutek niso potrebne in je evalvirani študijski program optimalen z vidika učnih enot, učnih vsebin in kompetenc (kar se je pokazalo med večletnim izvajanjem študijskega programa). Seveda je predvideno sprotno dopolnjevanje študijske literature in sprotno spremljanje izvajanja študijskega programa z vidika ugotavljanja morebitnih težav in dopolnitev. Izvajalce študijskega programa pa vsekakor v prihodnje čaka velik izziv prilagoditvi danim razmeram in ob manjšem številu kontaktnih ur poskušati zadržati kvaliteto študijskega procesa.

Med izpostavljenimi problemi, ki pa niso bili uspešno razrešeni, je potrebno izpostaviti, da ni bilo zaznati napredka na področju izboljšanja materialnih pogojev ter sistemske skrbi za vzdrževanje in vlaganje v obstoječe prostore, zlasti v opremljenosti predavalnic (npr. dostopnost do IKT opreme) in ostale opreme za nemoteno pedagoško in raziskovalno delo. To so v anketi diplomatov le-ti ponovno izpostavili, prav tako pa tudi večina oddelkov v svojih samoevalvacijskih poročilih. Reševanje problematike je opredeljeno kot stalna naloga na nivoju fakultete. V okviru možnosti oddelka je bila realizirana le nadgradnja dela programske opreme v učilnici Geografska risalnica, kolikor so to

dopuščala sredstva, s katerimi samostojno razpolaga odderek. Zato predlagamo, da se na nivoju fakultete premisli o višini dodeljenih sredstev posameznim oddelkom.

Dvopredmetni študijski program 1. stopnje Madžarski jezik s književnostjo

Dvopredmetni študijski program prve stopnje Madžarski jezik s književnostjo je edini prvostopenjski študij madžarščine v Sloveniji, zato ima **specifiko in posebno poslanstvo**, študentom z madžarskim maternim jezikom namreč omogoča študijsko okolje, ki je skladno z njihovimi jezikovnimi pričakovanji, po drugi strani pa je ustvarjeno stimulacijsko okolje tudi za študente, ki imajo drugi materni jezik. Poleg tega si izvajalci študijskega programa prizadevamo za vključitev študentov/bodočih učiteljev dvojezičnih šol in kompetentnih posameznikov z znanjem madžarščine (FF, PeF in FNM) neposredno v študijski proces hungaristike na FF UM, zato v okviru akreditiranega programa ponujamo izbirne predmete in lektorske vaje na različnih zahtevnostnih stopnjah.

Dvopredmetni študijski program *Madžarski jezik s književnostjo* omogoča diplomantom pridobitev specifičnih strokovnih kompetenc na področju madžarskega jezika in literature ter kulture madžarskega govornega prostora in izbranih splošnih kompetenc ter jim omogoča nadaljevanje študija na dvopredmetnem pedagoškem študijskem programu druge stopnje *Madžarski jezik s književnostjo*.

Predlog za izboljšave: kot temeljni ukrep za izboljšavo vpisa v ta študij smo pripravili novo smer obstoječega programa – Hungaristiko -, ki je dvopredmetni nepedagoški študij madžarskega jezika kot tujega jezika; čakamo na akreditacijo. Drugi načrt je bil povezovanje s Pedagoško fakulteto UM, v zadnjih letih imajo namreč študenti PeF možnost izbire dodatnega predmeta na FF. To želimo izboljšati in hkrati razbremeniti študente s tem, da bi tisti, ki se želijo zaposliti na dvojezičnih šolah, izbrali predmete Oddelka kot IZBIRNI in ne kot DODATNI predmet. Kot pomembna izboljšava bi bila tudi glede vrednotenja lektorskih vaj, namreč lektorske vaje niso vključene v predmetniku obstoječega akreditiranega programa zaradi specifike programa, tukaj gre za program materinščine, so pa lektorske vaje zajete v programu Hungaristika v razponu od jezikovnega nivoja od A1 do C2, zato bodo v tem programu lahko vsi študenti Univerze v Mariboru izbrali lektorske vaje, ki bodo ovrednotene z ECTS kreditnimi točkami. Med kratkoročne (hkrati tudi trajne oz. ponavljajoče se) ukrepe spada stalna aktualizacija vsebin in študijskih virov pri posameznih predmetih. Nosilci in izvajalci predmetov bomo (kot že doslej) nadgrajevali naša znanja, tako na znanstvenem področju kot tudi glede uvajanja pedagoških in tehnoloških inovacij. Za povečevanje interesa za študij madžarščine se bomo kot Odderek na vseh ustreznih instancah zavzemali za ureditev statusa madžarščine kot nacionalno pomembne smeri znotraj visokega šolstva.

Dvopredmetni študijski program 1. stopnje Prevajalske študije – angleščina

Samoevalvacija za študijsko leto 2019/20 je četrta zaporedna samoevalvacija, ki na podlagi izsledkov študentske ankete o zadovoljstvu s študijem, kazalnikov izobraževalne dejavnosti in analize vpisa analizira uspešnost vpeljave sprememb v študijski program (s pomočjo ukrepov) s ciljem, da zaokrožimo zanko kakovosti. V poročilu smo podrobno analizirali anketo študentov z zadovoljstvom študija, anketo o pedagoškem delu visokošolskih učiteljev in sodelavcev za leto 2019/20, kazalnike kakovosti študija in druge relevantne dejavnike. **Ugotavljamo**, da zadovoljstvo s posameznimi storitvami, kot tudi samoocena kompetenc, pridobljenih med študijem, iz leta v leto nihata. Tako se je na primer ocena z zadovoljstvom študija v primerjavi z lanskim študijskim letom sicer še nekoliko zvišala, prav tako se je zvišala povprečna ocena tega, da je študij izpolnil pričakovanja študentov. Težava, ki jo na Oddelku zaznavamo že več let zapored, je nezadovoljstvo študentov s praktično usmerjenostjo študija. Odderek je prepričan, da se bo s prihodnjimi generacijami tudi slednje izboljšalo, saj se prične v študijskem letu 2021/22 izvajati nov predmet Praktično usposabljanje. Ne glede na to se Odderek ves čas trudi z organizacijo praktično naravnanih dogodkov in s prijavi študentskih

aplikativnih projektov kot sta ŠIPK in PKP, v katere redno vključujemo študente. Številni dogodki so bili v lanskem letu zaradi pandemije koronavirusa odpovedani.

Podatki o obisku informativnih dni kažejo, da se interes za študij zvišuje, kar nakazuje na to, da se promocijske aktivnosti obnesejo. Prosta mesta se sicer zapolnijo šele v drugem razpisnem roku, a podoben trend je moč zaznati na večini drugih članic UM. Pri popisu vseh aktivnosti ugotavljamo, da so člani Oddelka ves čas izjemno aktivni in se trudijo slediti trendom na strokovnem področju in na področju IKT.

Na podlagi ugotovitev smo v poročilu oblikovali predloge ukrepov, ki bodo pripomogli k dvigu kakovosti študija in zadovoljstva študentov s študijem. Oddelek si bo prizadeval za boljšo prepoznavnost študija in za večjo motiviranost študentov k čim prejšnjemu uspešnemu zaključku študija ter bo študente spodbujal k nadaljevanju študija na podiplomski ravni. **Predlogi sprememb** za izboljšanje kakovosti dela in študija v prihodnje so:

- več sredstev za raziskovalno delo in mednarodno sodelovanje (aktivna udeležba na mednarodnih konferencah in simpozijih, materialni stroški, nabava literature, dostop do baz in korpusov);
- boljša tehnična oprema za izvedbo pedagoškega procesa (računalniška učilnica, licence);
- kadrovska okrepitev Oddelka zaradi splošne podhranjenosti in nadaljnega razvoja;
- vključitev tujih in domačih strokovnjakov iz prakse v študijski in obštudijski proces;
- praktično usposabljanje v obliki ekskurzij, projektnega dela in poletnih šol (ob upoštevanjem ukrepov za zaježitev koronavirusa);
- prenova študijskih gradiv, priprava učnih gradiv.

Dvopredmetni študijski program 1. stopnje Prevajalske študije – nemščina

Samoevalvacija za študijsko leto 2019/20 je četrta zaporedna samoevalvacija, ki na podlagi izsledkov študentske ankete o zadovoljstvu s študijem, kazalnikov izobraževalne dejavnosti in analize vpisa analizira uspešnost vpeljave sprememb v študijski program (s pomočjo ukrepov) s ciljem, da zaokrožimo zanko kakovosti. V poročilu smo podrobno analizirali anketo študentov z zadovoljstvom študija, anketo o pedagoškem delu visokošolskih učiteljev in sodelavcev za leto 2019/20, kazalnike kakovosti študija in druge relevantne kazalnike. Ugotavljamo, da dolgoročno zadovoljstvo s posameznimi storitvami in samoocena kompetenc, pridobljenih med študijem, sicer nihata, vendar sta se v lanskem v veliki večini primerov zvišali. Težava, ki jo na Oddelku zaznavamo že več let zapored, je nezadovoljstvo študentov s praktičnim usposabljanjem, študenti pa so nezadovoljni tudi z delom referata. Oddelek je prepričan, da se bo v prihodnosti to vsaj delno izboljšalo, saj se začne v ŠL 2021/22 izvajati nov predmet Praktično usposabljanje. Obenem si Oddelek ves čas prizadeva organizirati praktično naravnane dogodke in prijavlja študentske aplikativne projekte, kot sta ŠIPK in PKP. Številni dogodki so bili v lanskem letu zaradi pandemije koronavirusa sicer odpovedani, omenjene projekte pa smo uspešno izpeljali na daljavo.

Podatki o obisku informativnih dni kažejo, da se interes za študij zvišuje, kar nakazuje, da vso bile naše promocijske aktivnosti uspešne. Kljub temu vpis na program še vedno zaostaja za številom razpisanih mest, Oddelek pa ugotavlja, da bi pri svojih promocijskih aktivnostih potreboval podporo fakultete in univerze. Pri popisu vseh aktivnosti članov Oddelka ugotavljamo, da smo izjemno aktivni in se trudimo slediti trendom na strokovnem področju in na področju IKT, uspešno pa smo se spopadli tudi z izzivi pandemije.

Na podlagi ugotovitev smo v poročilu oblikovali predloge ukrepov, ki bodo pripomogli k dvigu kakovosti študija in zadovoljstva študentov s študijem. Oddelek si bo ponovno prizadeval za boljšo prepoznavnost študija in za večjo motiviranost študentov k čim prejšnjemu uspešnemu zaključku študija, diplomante pa bo študente spodbujal tudi k nadaljevanju študija na podiplomski ravni. Predlogi sprememb za izboljšanje kakovosti dela in študija v prihodnje so:

- več sredstev za raziskovalno delo in mednarodno sodelovanje (aktivna udeležba na mednarodnih konferencah in simpozijih, materialni stroški, nabava literature, dostop do baz in korpusov);
- boljša tehnična oprema za izvedbo pedagoškega procesa (računalniška učilnica, licence);
- kadrovska okrepitev Oddelka zaradi splošne podhranjenosti in nadaljnega razvoja;
- vključitev tujih in domačih strokovnjakov iz prakse v študijski in obštudijski proces;
- praktično usposabljanje v obliki ekskurzij, projektnega dela in poletnih šol (ob upoštevanjem ukrepov za zaježitev koronavirusa);
- prenova študijskih gradiv, priprava učnih gradiv.

Dvopredmetni študijski program 1. stopnje Nemški jezik in književnost

Samoevalvacija za študijsko leto 2019/20 na podlagi izsledkov študentske ankete o zadovoljstvu s študijem, pedagoškem delu visokošolskih učiteljev in sodelavcev, kazalnikov izobraževalne dejavnosti, analize vpisa in zaposlenosti diplomantov izpostavlja nekatere ugotovitve o odzivu študentk in študentov na vsebine in strukturo dvopredmetnega študijskega programa *Nemški jezik in književnost* in predlaga nekaj ukrepov za prilagajanje študentskim željam in potrebam. Zaradi majhnega števila respondentov je posploševanje izsledkov študentskih anket možno le v omejenem obsegu.

Ugotovitve: splošno mnenje anketiranih študentk in študentov Nemškega jezika in književnosti je ugodno. Študentke in študenti so večinoma ocenili, da je pedagoško delo visokošolskih učiteljev in sodelavcev podobno kot na drugih oddelkih na sodobni in ustrezni ravni, da imajo dobro mnenje o fakultetnem vodstvu, nepedagoškem kadru, prostorskih in tehničnih možnostih študijskega okolja na fakulteti. Iz ankete ob zaključku študiju je razvidno, da večina anketiranih študentov zelo pozitivno ocenjuje s študijem pridobljene strokovne, splošne in prenosljive kompetence, večina pa bi se (hipotetično) tudi ponovno odločila za vpis na isti študijski program Oddelka za germanistiko. Ugodnejšo skupno oceno znižuje slabše mnenje anketiranih o omejenih možnostih za krojenje samostojnejšega predmetnika kakor tudi o premalo zastopanem praktičnem usposabljanju v strokovnem okolju, razvoju podjetniških sposobnosti in poklicnem usmerjenju. Nekaj izmed naštetih možnosti je predvidenih šele v študijskih programih oddelka na drugi stopnji.

Med kratkoročne **ukrepe** za izboljšanje kakovosti študijskega programa sodi vsakoletno posodabljanje študijskih vsebin in virov pri posameznih študijskih enotah in prizadevanje visokošolskih učiteljev in sodelavcev za nadgrajevanje pedagoških in znanstvenih sposobnosti. Pestrost oddelčne ponudbe dopolnjujemo s prispevki zunanjih strokovnjakov in z izmenjavo dobrih praks v sodelovanju z drugimi oddelki. Kompetence študentov želimo okrepiti z vključevanjem študentov v demonstratorsko in raziskovalno delo, s spodbujanjem mobilnosti študentov, z aktivnejšim seznanjanjem študentov s poklicnimi možnostmi in tesnejšim sodelovanjem potencialnih delodajalcev naših diplomantov. Pomemben dolgoročen ukrep za povečevanje interesa za študij nemščine, tj. jezika naših gospodarsko pomembnih sosedov, si oddelek prizadeva za ureditev statusa nemščine kot drugega tujega jezika v osnovnem, srednjem in poklicnem izobraževanju.

Dvopredmetni študijski program 1. stopnje Pedagogika

Ugotovitve: predlagani ukrepi so bili uspešno implementirani. Le ekskurzije, ki so bile načrtovane v pomladnih mesecih so zaradi epidemioloških razmer odpadle. Izboljšalo se je evidentiranje obiskov zunanjih strokovnjakov. Uspešno je bilo izvedeno posodabljanje učnih načrtov. Ustanovljen je bil Programski svet Oddelka za pedagogiko.

Povprečje ocene pedagoških sodelavcev v programu je 1,41, kar je skoraj enako kot je povprečje ocen na univerzi (1,42). Ocene posameznih izvajalcev ne pokažejo odstopanj, ki bi jih bilo treba posebej obravnavati. Podatki ankete o zadovoljstvu s študijem ne pokažejo posebno problematičnih ugotovitev. Kot pozitivno lahko (tako kot prejšnje leto) izpostavimo, da bi večina študentov ponovno izbrala isti študijski program, študenti tudi menijo, da je naš študijski program dobra osnova za

nadaljnjo kariero in (še posebej), da je bil dobra osnova za osebni razvoj. Zadovoljstvo študentov se kaže tudi v tem, da je večina študentov zadovoljnih s študijem in da je raven doseganja njihove strokovne kompetentnosti visok. Od lani se je povečalo število študentov. Še naprej si je treba prizadevati za spodbujanje študentov k mednarodni izmenjavi. Tako kot lani so bili študenti manj zadovoljni s sodelovanjem v raziskovalnih projektih, sorazmerno nizko tudi vrednotijo akademski ugled študija. So pa odgovori na vprašanje, v kolikšni meri so študenti sodelovali v raziskovalnih projektih, razpršeni, kar kaže, da takšno sodelovanje je prisotno. Težko je oceniti, kaj je idealno stanje, saj ni cilj, da morajo vsi študenti sodelovati v projektih, temveč samo najbolj motivirani. Razen tega je študij na prvi stopnji manj usmerjen v raziskovalno delo kot na drugi stopnji. Podatki o vpisu kažejo, da je zanimanje za vpis še naprej zadovoljivo.

Med **ukrepi** za izboljšanje (še naprej) načrtujemo posodabljanje učnih načrtov. Še naprej bomo spodbujali izvajalce predmetov, da v študijski proces vključujejo strokovnjake iz prakse.

Dvopredmetni študijski program 1. stopnje Slovenski jezik in književnost

Oddelek za slovanske jezike in književnosti je v študijskem letu 2019/2020 na podlagi priporočil za ocenjevanje študijski program v samoevalvacijskem poročilu 2018/2019 izvedel naslednje **ukrepe**: (1) na podlagi analize ankete o pedagoškem delu in obremenitvi študentov pri predmetu Slovenski knjižni jezik 4 (Skladnja od 2019/20), kjer je izpostavljeno nizko število seminarjev in pomanjkanje razlage profesorja, je bilo povečano število ur seminarjev pri predmetu s 15 SE na 30 SE ter zmanjšano število ur samostojnega dela študentov za 15 ur; (2) preimenovanje predmetov Lektorat slovenščine za tujce 1 in Lektorat slovenščine za tujce 2 v Slovenščina kot drugi in tuji jezik 1 in Slovenščina kot drugi in tuji jezik 2 na eno- in dvopredmetnem študijskem programu 1. stopnje zaradi terminološke ustreznosti poimenovanj tovrstnih predmetov s področja poučevanja slovenščine kot drugega in tujega jezika; (3) posodobitev referenc nosilk in nosilcev učnih enot študijskega programa.

Ugotovitve in priporočila za izboljšanje kakovosti študijskega programa, ki so bila predlagana v okviru srečanj z deležniki: (1) povezovanje študentov ter članov oddelka z drugimi ustanovami v tujini v okviru mednarodnih izmenjav v okviru CEEPUS mreže Slavic Philology and its Cultural Contexts; (2) povezovanje oddelka z domačimi in tujimi ustanovami na področju poučevanja slovenščine kot drugega in tujega jezika – organizacija 3. mednarodne znanstvene konference Slavistični znanstveni premisleki z naslovom Slovenščina kot drugi in tuji jezik v izobraževanju, ki je potekala 20. 11. 2019 na FF UM; (3) sistematično poučevanje slovenščine kot drugega in tujega jezika na UM za neslovensko govoreče študentke in študente UM zaradi lažje jezikovne integracije v slovenski visokošolski izobraževalni sistem in slovensko družbo – izvajanje lektoratov slovenščine za tujce 1 in 2; (4) vključevanje študentk in študentov v promocijo Oddelka; izboljšanje praktičnih izkušenj z vključevanjem študentov v aplikativne študentske projekte ŠIPK: Hotel Slovenščina in SPiPP – Svojični pridevniki iz prevzetih priimkov 2; (5) kontinuirano vključevanje domačih zunanjih strokovnjakov področja primerjalne književnosti in literarne teorije, ker na oddelku ni tovrstnega kadra; (6) vsebinska in finančna podpora za študentsko revijo Liter jezika; (6) vsebinska podpora in IKT podpora za spletno stran SUBSKOP; (7) kontinuirano angažiranje uspešnejših študentk in študentov kot demonstratorjev; (8) uspešen zaključek mednarodnega projekta Erasmus + DEAL (Razvoj pismenosti in učenja jezika za mlade učeče se v neugodnem položaju); (9) 3. leto izvajanja projekta Slovenščina na dlani; (10) povezovanje s Slavističnim društvom MB za ŠIPK.

V okviru samoevalvacije programa za študijsko leto 2019/2020 navajamo naslednje **statistične in vsebinske ugotovitve**: (1) pedagoško delo vseh učiteljev oddelka je ocenjeno s pozitivno oceno (povprečna ocena oddelka je 1,51 (na lestvici -2; -1; 0; 1; 2); povprečna ocena oddelka je višja od povprečja FF (1,39) in UM (1,38); (2) ustrezna obremenitev študentov v okviru učnih enot študijskega programa (izjema pri dveh učnih enotah); (3) v študijskem programu je študiralo 41 študentov: 20 v 1. letniku, 16 v 2. letniku, 5 v 3. letniku; (4) na razpisanih 25 mest se je v 1. letnik vpisalo 19 študentov; (5) razmerje med študenti in visokošolskimi učitelji je 2,73 na 1 učitelja; (6) povprečna prehodnost študentov iz 1. v 2. letnik je znašala 80 %, iz 2. v 3. letnik pa 100 %; (7) diplomiralo je 8 študentov; (8) zadovoljstvo študentov s študijskim programom je na petstopenjski lestvici ocenjeno s 3,25; (9)

strokovnost, ki jo pridobijo v okviru programa, pa s srednjo vrednostjo 3,6; (10) 21,5 % kandidatov se je vpisalo z opravljeno poklicno maturo, 78,95 % pa z opravljeno maturo; (11) študentom FF UM je bila pred in med epidemijo omogočena uporaba orodij za lažjo izvedbo študija na daljavo učno e-okolje Moodle, pouk na daljavo pa se je izvajal v spletnem okolju MS Teams. (12) na evalviranem programu ni prišlo do neuspešnega četrtega opravljanja izpita; (13) diplomanti najpogosteje (več kot 90 %) po zaključeni 1. stopnji odločajo za vpis na 2. stopnjo; (14) reference nosilk in nosilcev so ustrezne in primerljive v domačem in mednarodnem prostoru ter so skladne z Merili za izvolitev v naziv UM.

Na podlagi prejšnjih predlogov za izboljšanje kakovosti tega programa načrtujemo naslednje spremembe študijskega programa: (1) oblikovanje Programskega sveta Oddelka za slovanske jezike in književnosti (2020/21); (2) aktivnejše vključevanje domačih zunanjih strokovnjakov iz prakse (2020/21); (3) vpeljava dneva odprtih vrat.

Dvopredmetni študijski program 1. stopnje Sociologija

Samoevalvacijsko poročilo analizira glavne vidike /prednosti, slabosti, priložnosti, nevarnosti/ dvopredmetnega študijskega programa prve stopnje »Sociologija« (BA). Glavni poudarki poročila so navedeni v tem povzetku.

Prednosti: program je usklajen z raziskovalnimi usmeritvami nosilcev in izvajalcev predmetov, ki so aktivno in kontinuirano vpeti v raziskovalni proces (mednarodni, nacionalni raziskovalni projekti); študenti so preko različnih oblik dela spodbujani k sprotnemu in aktivnemu delu; program usposablja za samostojno raziskovanje; ponuja znanja, ki poglobljeno reflektirajo kompleksno naravo sodobne realnosti; ki spodbujajo intelektualno zanimanje za svet in omogočajo kognitivno fleksibilnost, ki vodi do reševanja kompleksnih problemov. Prednost študijskega programa je tudi v tem, da zaradi svoje dvopredmetnosti že v izhodišču ponuja cenjeno in iskano interdisciplinarnost. Prepoznavanje teh kvalitet se kaže v nadpovprečnem interesu za študij, zadovoljstvu s študijem, vplivom na osebni razvoj, izpolnitev pričakovanj študentov, ponovna izbira študijskega programa in v tem, da vsaj dve tretjini študentov ocenjuje, da so v času študija pridobili v veliki ali zelo veliki meri pomembne kompetence: analitično in kritično razmišljanje, sposobnost iskanja novih idej in rešitev, sposobnost učinkovite porabe časa in koordinacije aktivnosti, sposobnost dela z računalnikom in internetom, sposobnost jasnega izražanja, sposobnost produktivnega sodelovanja z drugimi, sposobnost dela z ljudmi iz drugih kulturnih okolij, sposobnost branja in pisanja v prvem tujem jeziku, sposobnost hitrega osvajanja novega znanja, sposobnost uspešnega dela pod stresom, sposobnost pisanja poročil, zabeležk in dokumentov. Za večjo prepoznavnost oddelka intenzivno preko družbenih omrežij (Facebook, Instagram) med drugim ažurno objavlja dogodke, razpise za delo in štipendije, strokovno in raziskovalno delo zaposlenih in študentov.

Slabosti: Ponovno se izpostavlja problem praktičnega usposabljanja (kar je glede na naravo vede/področja do neke mere pričakovano, a večjega obsega praktičnega izobraževanja ni mogoče realizirati znotraj danega števila kontaktnih ur, brez da to ne bi ogrozilo doseganja s programom in učnimi načrti določenih kompetenc in ciljev) in posledično strah pred nezaposlenostjo. Izpostavljajo se tudi določeni problemi glede izvedbe (aktualizacija vsebin), glede vhodne in izhodne mobilnosti (zaradi epidemioloških razmer) ter glede slabih delovnih (prevelika obremenjenost izvajalcev) in materialnih pogojev.

Priložnosti: na osnovi zapisanega je mogoče identificirati naslednje kratkoročne in dolgoročne ukrepe, ki bi vodili do večje prepoznavnosti in zvišanja kvalitete študijskega programa: doseganje ustrezne in zadostne kadrovske strukture, nadaljevanje spremljanja mnenj deležnikov; izboljšanje delovnih in materialnih pogojev (razporeditev visokošolskih učiteljev na prava delovna mesta, celostna sanacija zgradbe, ureditev nove računalniške učilnice); organiziranje sodelovanja s potencialnimi ponudniki praktičnega izobraževanja (razpis štipendij, dajanje subvencij), zagotovitev namenskih sredstev za razvoj praktičnega usposabljanja; spodbujanje izhodne in vhodne mobilnosti; nadaljevanje krepitve povezanosti kariernega centra za iskanje priložnosti praktičnega usposabljanja; nadaljevanje krepitve alumni kluba, gostujoča predavanja strokovnjakov iz prakse. Nujna se zdi tudi reorganizacija sistema

izbirnosti – namesto »kaznovanja« nagrajevanje tistih, ki ponujajo predmete v medoddelčno in medfakultetno izbirnost (enake kvote, prednost pri oblikovanju urnika).

Grožnje: stagnacija kvalitete (tudi zaradi kadrovske podhranjenosti, preobremenjenosti z administrativnim delom, konfliktni odnosi). Grožnjo predstavlja tudi: a) nadaljevanje izvedbe programa pod izrazito slabimi materialnimi in delovnimi pogoji, b) promocijskih aktivnosti in aktivnosti institucij, ki bi naj pomagale pri krepitvi vezi med univerzo in trgom dela; c) politika nezrelega egocentrizma, ki partikularne interese postavlja pred pedagoško in znanstveno odličnost.

Dvopredmetni študijski program 1. stopnje Umetnostna zgodovina

Analizo univerzitetnega dvopredmetnega študijskega programa Umetnostna zgodovina za študijsko leto 2019/2020 smo pripravili na podlagi analize ukrepov, sprejetih v preteklih študijskih letih, priporočil, podanih v okviru notranje evalvacije študijskih programov umetnostne zgodovine (23. 2. 2020), študentskih anket o pedagoškem delu in zadovoljstvu s študijem, kazalnikov za področje izobraževalne dejavnosti ter podatkov o zaposljivosti in zaposlenosti diplomantov. V razpravo o programu in morebitnih izboljšavah smo vključili zaposlene visokošolske učitelje, asistente in zunanje sodelavce, potencialne delodajalce ter študente, s predstavniki katerih je bil 5. 2. 2021 organiziran poseben sestanek. Na podlagi izraženih stališč študentov in diplomantov **ugotavljamo**, da so študentje s študijskim programom v veliki meri zadovoljni (najvišja povprečna ocena splošnega zadovoljstva s študijem med vsemi študijskimi programi prve stopnje na Filozofski fakulteti). V preteklih letih uvedeni ukrepi se uspešno izvajajo in so se izkazali za pozitivne. Med sprejetimi ukrepi so tudi takšni, pri katerih bodo vplivi in posledice vidni šele v nekaj letih. Slednje bomo še naprej spremljali, na podlagi ugotovitev več let pa razmišljali o njihovi smotrnosti. Tako kot prejšnja leta je bila tudi v preteklem študijskem letu študentom dana možnost zgodnjega vključevanja v praktično delo in raziskovanje, zlasti pri predmetu *Praktično usposabljanje* ter preko projektov Po kreativni poti do znanja, pri katerih prihaja do dobrega sodelovanja s kulturnimi ustanovami v širši regiji.

Kot **problem** še vedno izpostavljamo nizek vpis (ki sicer primerjalno s prejšnjimi leti na vpada) ter nizko prehodnost iz prvega v drugi letnik (v višjih letnikih tega problema ni). Z namenom izboljšanja stanja vpisa so člani oddelka že v preteklih letih v sodelovanju s študenti pristopili k različnim **ukrepom**, kot so intenzivnejša promocija študija v srednjih šolah in promocija stroke v širši javnosti s predavanji, pripravo razstav in vodstvi po umetnostnih spomenikih v različnih krajih severovzhodne Slovenije, kar je v preteklem letu do neke mere zavrla epidemija covid-19, pomemben in pozitivno sprejet ukrep pa predstavlja tudi sprotna in stalna promocija študija umetnostne zgodovine na FF UM in stroke kot take preko precej obiskanega Facebook profila Oddelka za umetnostno zgodovino. Za izboljšanje prehodnosti med letniki je oddelek organiziral sestanke z udeleženci v študijskem procesu, zlasti študenti prvega letnika, in uvedel nekatere ukrepe, kot sta poudarek na sprotne delu in nadomeščanje seminarskih nalog pri preglednih predmetih z drugimi oblikami sprotne dela, študentom je bila ponujena tudi pomoč študentke tutorke v obliki tutorskih ur, postopoma pa nastajajo tudi skripta in študijsko gradivo za različne predmete. Za čas po umiritvi epidemije covid-19 načrtujemo tudi več aktivnosti za spodbujanje študentskih izmenjav v tujini.

Dvopredmetni študijski program 1. stopnje Zgodovina

Dvopredmetni študijski program prve stopnje Zgodovina z enopredmetnim študijskim programom deli osnovno vsebinsko nit pregleda zgodovinskih obdobj, po drugi strani pa omogoča povezovanje zgodovinskih znanj s poglobljenimi znanji kakšne druge discipline.

Ugotovitve: študentje in študentke obveznosti na študijskem programu tudi v študijskem letu 2019/20 niso dojemali kot posebej obremenjujočih. Kot dejavnik sorazmerno največje obremenitve ostaja obseg seminarskega dela (število seminarskih nalog). Dodatna težava, značilna za ta študijski program, je prekrivanje pedagoških in pozneje izpitnih obveznosti s predmeti z druge študijske smeri.

Zanimanje za dvopredmetni študijski program prve stopnje Zgodovina se je v zadnjih letih stabiliziralo oziroma celo blago raste in je na ravni, ki je glede na število vpisnih mest visoka, saj v zadnjih študijskih letih zapolnimo vsaj vsa vpisna mesta, kar velja tudi za študijsko leto 2019/20. Kar zadeva prehodnost (P03), se je ta po spremembi vpisnih pogojev pred nekaj leti, ko smo napredovanje vezali izključno na doseženo število kreditnih točk, stabilizirala, kakor smo opazili v prejšnjih letih. Nekakšno »sivo cono«, na kateri smo posebej pozorni, predstavljajo po eni strani študentke in študentje prvega letnika, ki se študijskega procesa ne hajo udeleževati v teku prvega letnika, običajno kmalu po začetku, po drugi strani pa študentke in študentje po opravljenem tretjem letniku in pred zaključkom študija. Zlasti s prvo skupino je težje navezati stike in jim priskočiti na pomoč; še posebej težko je bilo to v pogojih izvedbe pedagoškega procesa na daljavo.

V pričujočem študijskem letu smo bili soočeni s povsem novim izzivom poučevanja, pa tudi preverjanja in ocenjevanja na daljavo v okolju MS Teams. Zato je bilo v ospredju seznanjanje zaposlenih na oddelku s temi novimi orodji. Seveda se vsaj za zdaj kaže, da je vključevanje študentk in študentov v proces samega pridobivanja znanja pri tem načinu dela še težavnejše, a za dokončne ocene je še prezgodaj. Smo pa v zadnjih letih posebej poudarjali vlogo tega vključevanja, ki je na prvostopenjskih študijskih programih na Oddelku za zgodovino mogoče predvsem v okviru analize literature in nekaterih primarnih virov, iz katerih je mogoče izpeljati zakonitosti in značilnosti zgodovinskih procesov.

Predlogi ukrepov/sprememb

Predlog spremembe	Zadolžen	Rok
Posodobitev referenc nosilcev učnih enot	Predstojnik in namestnik predstojnika oddelka	15. 10. 2021
Posodobitev seznamov literature v učnih načrtih	Nosilci učnih enot	31. 3. 2021

Študijski programi 2. stopnje

ENOPREDMETNA PEDAGOŠKA ŠTUDIJSKA PROGRAMA:

Enopredmetni pedagoški študijski program 2. stopnje Pedagogika

Poročilo smo pripravili na podlagi podatkov, ki smo jih prejeli za študijsko leto 2019/2020.

Ugotovitve: glede na podatke ni opaženih odstopanj od prejšnjih let. Vsi izvajalci so po mnenju študentov pozitivno ocenjeni. Študenti so še zmeraj zadovoljni s študijem in tudi z nivojem doseganja kompetenc.

Imamo dobre študente, ki študijski program ocenjujejo kot lažjega glede na ostale študijske programe. Obremenitve so v povprečju vseh predmetov ocenili primerno – predavanja in vaje z več kot 90 % le samostojno delo je primerno ocenilo več kot 80 % študentov. Skoraj 10 % bi jih želelo več samostojnega dela. Ti podatki kažejo, da bomo morali posvetiti večjo pozornost samostojnemu delu študentov.

Študenti v glavnem niso vključeni v druge oblike obštudijskih in raziskovalnih dejavnosti. Ker želijo študenti več prakse, smo v tem letu vključili več strokovnjakov s prakse v ustrezne učne vsebine. Študenti so to zelo pozitivno sprejeli.

Akademski ugled študija ni visoko vreden. Razlogov za to še zmeraj nismo identificirali. Naši magistranti, ki sodelujejo na šolah, pa opravljajo svoje delo dobro.

Na študijski program se vpisujejo študenti, ki so končali prvo stopnjo. Vpisna mesta zmeraj opredelimo na maksimalno število možnih diplomantov prve stopnje. Pri tem smo uspešni, saj smo doslej vedno uspeli vpisati vse študente.

Ugotovili smo, da povezovanje s strokovnjaki s prakse oplemeniti študijski program in študenti dobijo dober vpogled v svoje bodoče delo. To prakso bomo tudi nadaljevali. Bomo pa pri magistrskih nalogah vključevali strokovne mentorje, kjer je to mogoče.

Enopredmetni pedagoški študijski program 2. stopnje Slovenski jezik in književnost

Ugotovitve: študentke in študenti menijo, da je študijski program (v nadaljevanju ŠP) zelo dobra oz. dobra osnova za pridobitev zaposlitve; dve tretjini anketiranih meni, da je za začetek dela dobra ali zelo dobra osnova; zelo visok je odstotek anketiranih, ki menijo, da je ŠP v veliki meri dobra oz. zelo dobra osnova za nadaljnjo kariero; ŠP je relativno dobra osnova za razvoj podjetniških sposobnosti, še posebej pa so izpostavili osnovo za osebni razvoj. Prav tako kot srednje dobro, zelo dobro ali odlično ocenjujejo ravni doseganja svojih kompetenc, povezanih s študijskim programom, vsi študenti in študentke bi ponovno izbrali isti študijski program iste ustanove.

Kot temeljni predlog za spremembe študijskega programa študentke in študenti izpostavljajo večji poudarek na praktičnem usposabljanju, tj. s povečanjem ur prakse in s povečanjem praktičnega dela za stroko. Predlog smo v preteklem študijskem letu udeležili in ga bomo poskušali udeležiti v okviru pedagoških praktikumov tudi v prihodnje, zlasti z vključevanjem študentk in študentov v praktično delo z učenci in dijaki (npr. priprave za Cankarjevo tekmovanje, za maturo, delo z nadarjenimi) ter z aktivnim sodelovanjem v študentski sekciji Slavističnega društva Maribor, kjer je aktivna lektorska sekcija. Vsekakor bomo v akcijski načrt vključili strokovno prakso kot kreditno ovrednoteno obštudijsko dejavnost, ki jo študentke in študenti lahko uveljavijo kot dodatno opravljeno obveznost, ki sicer ni del akreditiranega študijskega programa, vendar se vpiše v priložo k diplomi. Uvedli bomo tudi dan odprtih vrat Oddelka.

Ocenjujemo, da so načini preverjanja in ocenjevanja znanja študentov in študentk v študijskem programu ustrezni. Visokošolski učitelji in učiteljice so seznanjeni s priporočeno ocenjevalno lestvico, pri izvajanju izpitov, kolokvijev ter drugih načinov ocenjevanja upoštevajo načine in deleže ocenjevanja, kakor so določeni v učnih načrtih posameznih predmetov. V preteklem študijskem letu se pri nobenem izpitu ni pojavil 4. ali nadaljnji pristop. Tudi sicer se visokošolski učitelji in učiteljice udeležujejo izobraževanj, usposabljanj, povezanih s preverjanjem in ocenjevanjem (v preteklem letu je bil izkazan velik interes zlasti za ocenjevanje s pomočjo orodja MS Teams in v Moodle). Glede na glavne ugotovitve in na podlagi presoje ustreznosti načinov preverjanja in ocenjevanja znanja študentov in študentk sprememb ne načrtujemo.

Študentke in študenti so bili v okviru drugostopenjskega enopredmetnega pedagoškega študijskega programa aktivno vključeni v pripravo strokovnih in znanstvenih prispevkov. Študentke in študenti so bili vključeni v organizacijo mednarodne znanstvene konference na Oddelku za slovanske jezike in književnosti *Slavistični znanstveni premisleki 2019* z naslovom *Slovenščina kot drugi in tuji jezik v izobraževanju* (doc. dr. Simona Pulko, izr. prof. dr. Melita Zemljak Jontes). Študentke in študenti so sodelovali pri pripravi in izvedbi Mednarodnega znanstvenega srečanja mladih humanistov *Migracije v slovanskem prostoru v 20. in 21. stoletju* (izr. prof. dr. Branislava Vičar). Uspešnejši študentke in študenti so sodelovali pri pripravi spletne aplikacije Hotel Slovenščina (pod vodstvom doc. dr. Gjoka Nikolovskega) sodelovali so pri pripravi spletne jezikovne aplikacije v okviru projekta ŠIPK – SPiPP – svojilni pridevniki iz prevzetih priimkov 2 (pod vodstvom red. prof. dr. Irene Stramljič Breznik). Študentke in študenti so se v okviru pedagoških praktikumov (pod mentorstvom doc. dr. Simone Pulko) v času epidemije odzvali na potrebe okolja, sodelovali so pri Izobraževalni podporni točki Razlagamo.si, v okviru projekta SIMS so nudili pomoč in podporo otrokom, ki jim slovenščina ni materni jezik; veliko študentk in študentov je nudilo prostovoljno učno pomoč v času pouka na daljavo.

Ukrepi: aktivno vključevanje študentov v raziskovalno delo in projektne aktivnosti Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofske fakultete v Mariboru in Univerze v Mariboru se je izkazalo kot primer dobre prakse, ki ga je smiselno razvijati in načrtovati tudi v prihodnje.

Promocijske dejavnosti za promocijo študija slovenistike so zagotovo ena pomembnih aktivnosti, ki jih načrtno že izvajamo in jih bomo intenzivno izvajali tudi v prihodnje, z namenom zagotavljanja večjega vpisa študentk in študentov.

Kot drugi temeljni predlog za spremembe študijskega programa so člani in članice Oddelka predlagali formiranje Programskega sveta Oddelka zaradi možnosti prihodnje evalvacije in aktualizacije evalviranega študijskega programa, prav tako pa tudi zaradi še intenzivnejšega povezovanja in sodelovanja z okoljem.

Tretji temeljni predlog za spremembe študijskega programa je povečanje števila magistrskih del, prijavljenih v sodelovanju z okoljem.

ENOPREDMETNI NEPEDAGOŠKI ŠTUDIJSKI PROGRAMI:

Enopredmetni nepedagoški študijski program 2. stopnje Medkulturna germanistika

Enopredmetni magistrski študijski program *Medkulturna germanistika* je nepedagoški študijski program. Program omogoča študentom, da si pridobijo vrsto tujejezikovnih in medkulturnih kompetenc in drugih t. i. mehkih veščin, ki jim odpirajo različne možnosti zaposlovanja v gospodarskih in negospodarskih dejavnostih, zlasti takih, kjer so pomembni uspešni medkulturni in medjezikovni stiki.

Ugotovitve samoevalvacije študijskega programa kažejo, da program pri večini kriterijev dosega povprečne ali nadpovprečne vrednosti. O tem pričajo študenti in zunanji deležniki ter predstavniki vseh drugih ustanov, s katerimi Oddelka za germanistiko aktivno in sistematično sodeluje. Študijski program vključuje tudi nepedagoško prakso, ki jo študenti izvajajo večinoma v različnih institucijah na nemškem govornem področju, in pedagoško prakso, ki jo študenti, ki so si pridobili dovolj pedagoških kompetenc in znanj v okviru tega študija, izvajajo na šolah v Sloveniji. Poleg te vrste prakse se zelo trudimo, da se študenti z različnimi aktivnostmi tudi v okviru študija urijo v prenosu teoretičnih znanj v prakso, kar tudi cenijo in hvalijo.

Kakovost študijskega procesa bomo še naprej izboljševali z **ukrepi**, za katere menimo, da so potrebni in h katerim nas vzpodbujajo odzivi študentov in drugih deležnikov. Skrbeli bomo za aktualizacijo vsebin študijskih virov, povečevanje zahtevnosti dela, usmerjenosti v poklic in usmerjenosti v aktivnejše sodelovanje z okoljem že v času študija. Okrepili bomo sodelovanje s kulturnimi, izobraževalnimi in gospodarskimi ustanovami, od katerih si obetamo izboljšave na področjih študijskega procesa, raziskovalnih projektov in zaposlitvenih možnosti. V ta namen je bil ustanovljen Programski svet oddelka, načrtovana pa je tudi ustanovitev fakultetnega Medkulturnega centra. Učitelji se bomo še naprej aktivno izobraževali in pridobivali spretnosti in znanja za sodobne načine dela in študija, prav tako pa bomo raziskovali in naša spoznanja tudi v prihodnje vključevali v pedagoški proces. Ob vsem tem se bomo zavzemali tudi za ureditev statusa nemščine kot drugega tujega jezika v osnovnem, srednjem in poklicnem izobraževanju, kar je odločilen dejavnik pri povečevanju zanimanja za študij germanistike.

Enopredmetni nepedagoški študijski program 2. stopnje Prevajanje in tolmačenje

Samoevalvacija za študijsko leto 2019/20 je četrta zaporedna samoevalvacija, ki na podlagi izsledkov študentske ankete o zadovoljstvu s študijem, kazalnikov izobraževalne dejavnosti in analize vpisa analizira uspešnost vpeljave sprememb v študijski program (s pomočjo ukrepov) s ciljem, da zaokrožimo zanko kakovosti. V poročilu smo podrobno analizirali anketo študentov z zadovoljstvom študija, anketo o pedagoškem delu visokošolskih učiteljev in sodelavcev za leto 2019/20, kazalnike kakovosti študija in druge relevantne dejavnike. **Ugotavljamo**, da zadovoljstvo s posameznimi storitvami, kot tudi samoocena kompetenc, pridobljenih med študijem, ne nihajo bistveno iz leta v leto. Tako se je na primer ocena z zadovoljstvom študija v primerjavi z lanskim študijskim letom sicer nekoliko znižala, zvišala pa se je povprečna ocena o tem, da je študij izpolnil pričakovanja študentov. V študijskem letu 2019/20 smo zaznali manjšo porast nezadovoljstva študentov s praktično

usmerjenostjo študija, kar pa pripisujemo izključno razmeram zaradi covid-19, v katerih v spomladanskem obdobju ni bilo mogoče izvajati ustreznih aktivnosti na terenu. V ŠL 2021/22 uvajamo na tem področju dodatne možnosti pridobivanja praktičnih izkušenj pri dveh učnih enotah v zadnjem semestru študija. Ne glede na to se Oddelek ves čas trudi z organizacijo praktično naravnanih dogodkov in s prijavi študentskih aplikativnih projektov kot sta ŠIPK in PKP, v katere redno vključujemo študente. Nekateri dogodki pa so bili v lanskem letu zaradi pandemije žal odpovedani.

Udeležba na informativnih dnevih ne odraža dejanskega interesa za študij, saj ta ni visoka. Promocijske aktivnosti oddelka pa se kljub temu obnesejo, saj so se vpisne številke v ŠL 2019/20 celo malo povišale. Popis aktivnosti priča o tem, da so člani Oddelka ves čas izjemno aktivni in se trudijo slediti trendom na strokovnem področju in na področju IKT.

Na podlagi ugotovitev smo v poročilu oblikovali predloge **ukrepov**, ki bodo pripomogli k dvigu kakovosti študija in zadovoljstva študentov s študijem. Oddelek si bo prizadeval za boljšo prepoznavnost študija in za večjo motiviranost študentov k čim prejšnjemu uspešnemu zaključku študija. Predlogi sprememb za izboljšanje kakovosti dela in študija v prihodnje so:

- več sredstev za raziskovalno delo in mednarodno sodelovanje (aktivna udeležba na mednarodnih konferencah in simpozijih, materialni stroški, nabava literature, dostop do baz in korpusov);
- boljša tehnična oprema za izvedbo pedagoškega procesa (računalniška učilnica, licence, tolmaško vozlišče);
- kadrovska okrepitev Oddelka zaradi splošne podhranjenosti in nadaljnega razvoja;
- vključitev tujih in domačih strokovnjakov iz prakse v študijski in obštudijski proces;
- praktično usposabljanje v obliki ekskurzij, projektnega dela in poletnih šol (ob upoštevanjem ukrepov za zaježitev koronavirusa);
- prenova študijskih gradiv, priprava učnih gradiv;
- sprejem v mednarodno organizacijo visokošolskih ustanov CIUTI;
- sodelovanje s programskim svetom;
- vključitev prevajalcev iz slovenskega prevajalskega oddelka Evropske komisije v študijski proces.

Enopredmetni nepedagoški študijski program 2. stopnje Psihologija

V analizi pedagoške izvedbe našega drugostopenjskega študijskega programa Psihologija v lanskem študijskem letu (2019/20) na Oddelku za psihologijo **ne ugotavljamo** posebnosti. V splošnem gre za izrazito zaželen študij, ki ga odlikujejo motivirani študenti in so s študijem tudi zadovoljni. Študijsko leto je v drugi polovici zaznamovala COVID-19 situacija, zato so bile okrnjene ali drugače izvedene dejavnosti oddelka (pedagoški proces se je preselil na daljavo). Na Filozofski fakulteti smo potrdili programske svete oddelkov, ki bodo v bodoče predstavljali pomemben člen v samoevalvacijskih postopkih. V preteklosti smo na Oddelku za psihologijo definirali določene cilje in operacionalizirali akcijske načrte in ukrepe za doseganje le-teh v prihajajočih letih, ki so bistveni v samoevalvacijskem postopku; med cilji lahko izpostavimo sledeče: stabilnost delovanja oddelka, umestitev in prepoznavnost psihologije na univerzi in širše, širitev raziskovalne in projektne dejavnosti. Pri doseganju omenjenih ciljev sledimo naslednjim akcijskim načrtom in iz njih izhajajočim **ukrepom**: doseganje ustrezne in zadostne kadrovske strukture na oddelku, kar konkretno vsebuje ustrezno sistematizacijo zaposlenih in postopno večanje števila zaposlenih na oddelku ter izboljšanje pogojev dela za zunanje sodelavce; prenova spletne strani, uvajanje oddelčnih strokovnih srečanj, promoviranje Centra za raziskovalno in strokovno psihološko dejavnost (CePSI), ki deluje v okviru oddelka; prijavljanje in širitev sodelovanja na raziskovalnih projektih in vključevanje študentov v raziskovalno in projektno dejavnost. Pri vseh omenjenih akcijskih načrtih in izhajajočih predvidenih ukrepih dosegamo premike. Prihodnji konkretni **ukrepi** Oddelka za psihologijo, ki izvirajo iz strokovnih srečanj in samoevalvacije in so vezani tudi na drugostopenjski študijski program, so naslednji: sodelovanje v strokovnih skupinah za vzpostavitev kakovostnih standardov izobraževanja in

certificiranja psihologov v Republiki Sloveniji; dodatno intenziviranje raziskovalne dejavnosti in povezovanje na tem področju z drugimi raziskovalnimi skupinami UM in širše; intenziviranje sodelovanja z ustanovami, kjer potencialno lahko naši študenti opravljajo praktično usposabljanje in prakso; Nadaljevanje z aktivnostmi vzpostavljanja sistemskega pristopa k naslavljanju problematike duševnega zdravja na Univerzi v Mariboru.

Enopredmetni nepedagoški študijski program 2. stopnje Sociologija

SEP 2019/20 analizira glavne vidike (prednosti, slabosti, priložnosti, nevarnosti) študijskega programa Sociologija 2. stopnja EP. Glavni poudarki poročila so navedeni v tem povzetku.

Prednosti: Program je usklajen z raziskovalnimi usmeritvami nosilcev in izvajalcev predmetov, ki so aktivno in kontinuirano vpeti v raziskovalni proces (mednarodni, nacionalni raziskovalni projekti); slušatelji so preko različnih oblik dela spodbujani k sprotne, aktivnemu in poglobljenemu delu; program ponuja znanja, ki poglobljeno reflektirajo kompleksno naravo sodobne družbene realnosti; ki spodbujajo intelektualno zanimanje za svet in omogočajo kognitivno fleksibilnost, ki vodi do reševanja kompleksnih družbenih problemov; ponuja znanja, ki jih lahko bodoči magistranti uporabijo pri širokem spektru poklicev, ki se ukvarjajo z različnimi vidiki analiziranja kompleksnih družbenih procesov. Pri tem ni nepomembno dejstvo, da številna od navedenih znanj in kompetenc sodijo v skupino t. i. »mehkih veščin«, ki jih Svetovni ekonomski forum (WEF) prepozna kot najbolj pomembne za bodoče zaposlovanje. Še več, teh veščin ni mogoče avtomatizirati, zaradi česar so relativno varne pred izzivi, ki jih prinaša četrta industrijska revolucija. Prednost študijskega programa je tudi v tem, da je v jedru interdisciplinarno zasnovan, da daje študentom široko družboslovno znanje in široke kompetence, kar kot pozitivne značilnosti študija prepoznavajo tudi študenti. Prednosti študija je tudi njegova kvalitetna izvedba, kar se odraža v dejstvu, da je po stopnji zadovoljstva s študijem študij Sociologija 2. stopnja EP s strani študentov ocenjen nadpovprečno visoko (ocena je 4,50) in je glede na to oceno 4. najbolj uspešni magistrski študij na FF UM.

Slabosti: Obstajajo nekateri ključni elementi študija, ki bi jih bilo treba izboljšati (možnost bolj individualnega oblikovanja predmetnika; problem premajhne aktualnosti vsebin; problem ponavljanja študijskih vsebin; bolj intenzivno razvijanje znanj in kompetenc, ki so potrebne za kasnejše zaposlovanje; tesnejše povezovanje študija s prakso). Slabi so tudi delovni in materialni pogoji, v katerih se študij izvaja. Problem je tudi pedagoška, znanstvena, raziskovalna in administrativna preobremenjenost pedagoških delavcev, zaposlenih na Oddelku za sociologijo, ki v izvedbi študija Sociologija 2. stopnja EP sodelujejo. Potrebovali pa bi tudi bolj intenzivno delo podpornih služb na ravni FF UM in rektorata UM.

Priložnosti: Na osnovi izvedene samoevalvacije je mogoče identificirati naslednje **ukrepe**, ki bi vodili do večje prepoznavnosti in zvišanja kvalitete študijskega programa: izboljšati praktično usposabljanje za bodoči poklic; izboljšati povezovanje študija s prakso; izboljšati možnosti za bolj individualno oblikovanje predmetnika; izboljšati izbirnost; povečati aktualnost vsebin; odpraviti ponavljanje učnih vsebin; omogočiti večjo individualizacijo vsebin študija; omogočiti bolj poglobljeno delo na magistrski nalogi. Prav tako je pomembno, da se zagotovi: dograjevanje spremljanja mnenj deležnikov, vključujoč zagotavljanje bolj reprezentativnih in bolj celostnih podatkov (krepitev analitike za magistrski študij na ravni UM); izboljšanje delovnih in materialnih pogojev (kadrovska stabilizacija, celostna sanacija zgradbe, nabava potrebne literature v knjižnici); zagotovitev namenskih sredstev za promocijo, spodbujanje in organiziranje sodelovanja s potencialnimi ponudniki praktičnega izobraževanja (razpis štipendij, dajanje subvencij); zagotovitev namenskih sredstev za raziskovalno delo študentov; bolj vidna, predvsem pa bolj ciljana aktivnost Kariernega centra UM za področje magistrskega študija.

Grožnje: Možno ponovno zmanjševanje vpisa na študij, stagnacija izvedbe študija (ko gre za kvaliteto izvedbe, izbirnost, povezovanje s prakso itd.), tudi zaradi posledic racionalizacij in nadaljevanja nestabilnega/neustreznega financiranja in posledično kadrovske nestabilnosti, neupoštevanje in nerealizacija pobud in predlogov študentov za izboljšanje študija. Grožnje predstavljajo tudi: a) nadaljevanje izvedbe programa pod izrazito slabimi materialnimi in delovnimi pogoji; b) šibkost podpornih služb, promocijskih aktivnosti in aktivnosti institucij, ki bi naj pomagale pri krepitvi vezi med

univerzo in trgom dela; c) politika nezrelega egocentrizma, ki partikularne interese postavlja pred kvalitetno pedagoško in znanstveno delo, ki je potrebno za izvedbo študija.

Enopredmetni nepedagoški študijski program 2. stopnje Zgodovina

Ugotavljamo, da enopredmetni nepedagoški študijski program druge stopnje Zgodovina predstavlja program, za katerega je značilna precejšnja koncentracija zgodovinskih strokovnih vsebin v dveh letih. Ker se nanj običajno vpisujejo tisti študentke in študentje, ki so zaključili prvostopenjski študij in ki jih odlikuje izrazitejše zanimanje za zgodovino, ni presenetljivo, da programa ne dojemajo kot posebej obremenjujočega.

Študentke in študentje v večini ocenjujejo, da jih enopredmetni nepedagoški študijski program Zgodovina s svojim obsežnim zemljepisnim in kronološko zaokroženim prikazom zgodovinskih procesov opremi z zadostno mero strokovnega znanja. Izražajo nadalje mnenje, da jih dobro usposobi za pisanje zgodovinopisnih besedil, predvsem na temelju časopisnega gradiva. Pretežno pozitivno vrednotijo še stopnjo, v kateri jih študijski program pripravi za delo pod stresom.

Značilnost enopredmetnega nepedagoškega študijskega programa druge stopnje Zgodovina je tudi, da so doslej praktično vsi študentje in študentje izhajali z oddelčnih prvostopenjskih programov. To odpira za nas predvsem možnosti za povečanje vpisa ob okrepljeni promociji na drugih visokošolskih ustanovah v Sloveniji. Obenem iz navedene okoliščine izhaja, da na strukturo kandidat in kandidatov, ki se na program vpisujejo, odločilno vpliva že struktura vpisanih na oba prvostopenjska študijska programa Oddelka za zgodovino. Toda razlike med njimi na prvi stopnji, izvirajoče iz razlik med maturanti splošne in poklicne mature, zabriše že pridobivanje zgodovinskega strokovnega znanja na prvi stopnji.

Glede na vsebino študijskega programa je osrednja možnost za vključevanje elementov na študenta osredotočenega vključitev slušateljev v pridobivanje znanja predvsem tako, da slednji na podlagi analize primarnih in sekundarnih virov sami izpeljujejo splošna dognanja o poteku zgodovinskih procesov.

Predlogi ukrepov/sprememb

Predlog spremembe	Zadolžen	Rok
Posodobitev referenc nosilcev v učnih načrtih študijskih predmetov	Doc. dr. Aleš Maver	1. 6. 2021
Prevetritev učnih načrtov z vidika izkušenj z izvedbo pedagoškega procesa na daljavo (oblike uporabe IKT)	Predstojnik in namestnik predstojnika oddelka	1. 10. 2021

DVOPREDMETNI PEDAGOŠKI ŠTUDIJSKI PROGRAMI:

Dvopredmetni pedagoški študijski program 2. stopnje Filozofija

Kot vodilo pri samoevalvaciji dvopredmetnega pedagoškega programa Filozofija nam je služilo dvoje: najprej statistični podatki in ankete Filozofske fakultete ter Univerze v Mariboru in potem naše interne redne ankete, na katere študenti odgovorijo ob koncu študijskega leta. Vprašanja internih anket se nanašajo na specifičnosti našega oddelka. Tako kot v prejšnjem letu tudi letos lahko **ugotovimo**:

- Uradni podatki UM in FF ne odstopajo od naših pričakovanj, saj se večina ocen giblje v območju povprečnosti in nadpovprečnosti. Na podlagi tega lahko znova ugotovimo, da rezultati

potrjujejo načelno zasnovo študijskega programa. Le-ta je zastavljen tako, da diplomantu omogoča pridobiti tiste vrste znanj in usposobljenosti, ki prispevajo k fleksibilnosti za različna področja.

- Ker je iz ankete razvidno, da študentje vidijo možnosti povečevanja in odpiranja na področju prakse in raziskovalnega dela, kar je bilo ugotovljeno tudi v preteklih samoevalvacijah, prav tako je bil predlagan ukrep, da je potrebno v predmetniku dati večji delež terenskim vajam in na to pripraviti strokovna sodelavca, je predmetni didaktik usposobil oba strokovna sodelavca tako, da bosta lahko ustrezen delež predmeta prevzela in s tem bo omogočeno tudi večje vključevanja študentov v prakso poučevanja. Prav tako se je uredil formalni okvir, kar konkretno pomeni, da v skladu z že spremenjenem predmetnikom z večjim deležem terenskih vaj, te vaje izvajata strokovna sodelavca. Glavna ugotovitev je, da je bilo oboje uspešno izvedeno, tako da bomo lahko rezultate spremljali v letu 2020/2021.
- Ugotavljamo, da se študentje iz različnih razlogov posvečajo študiju predvsem na matični univerzi, kar pa ni značilnost zgolj tega študijskega programa, temveč celotne fakultete.
- Končna ugotovitev na podlagi analize vseh podatkov je, da bi bil dolgoročno morda smiseln ukrep uvedba enotnega petletnega študija.
- Izpostavili pa bi organizacijski vidik, ki lahko vpliva na kakovost študija, in sicer: neustreznost urnikov (kar je najverjetneje povezano s pomanjkanjem prostorov), zaradi česar se predavanja prekrivajo, s tem pa je študentom onemogočeno obiskovati kontaktne ure, ki so ob vsem krčenju in zmanjševanju števila še kako pomembne.

Projekt INOVUP in projekt Izpopolni UM omogočata visokošolskim učiteljem izpopolnjevanje in dopolnjevanje znanja ter veščin izvajanja pedagoškega procesa in doseganja učnih izidov. Udeležba na INOVUP-ovih in na Izpopolni UM-ovih predavanjih ter delavnicah so nam bila v pomoč predvsem v pomladnem in zgodaj jesenskem obdobju (vsebina se je nanašala na učinkovito rabo različnih aplikacij: Zoom, MS Teams, Moodle, Mentimeter, Padlet idr.), ko se je študijski proces zaradi razglašene pandemije spremenil.

Tako kot pri prejšnji evalvaciji, lahko tudi tokrat ugotovimo, da nas naše interne oddelčne ankete za študente filozofije spodbujajo, da skupaj z njimi iščemo čim več možnih načinov, kako spodbuditi in ustvariti pogoje za učinkovitejši učni proces. Sami študenti so nam bili s svojimi predlogi pri tem v dragoceno pomoč.

Zaključimo lahko, da smo vsi deležniki odlično opravili svojo nalogo in se bomo trudili, da tako ostane. Na področjih, kjer je še nekaj prostora za izboljšave, pa aktivno delovali.

Dvopredmetni pedagoški študijski program 2. stopnje Geografija

Iz pregleda izvedbe osmih načrtovanih aktivnosti iz predhodnega evalvacijskega obdobja v študijskem letu 2019/2020 **ugotovimo** določen napredek pri kadrovske zasedbi (dva novo habilitirana asistenta) in ohranjanje dobre vstopne mobilnosti, ne pa tudi izstopne študentske mobilnosti. Še vedno ni zmanjševanja pedagoške obremenitve učiteljev, kar bi omogočalo dvig izstopne mobilnosti visokošolskih učiteljev. Ni zaznati večjih premikov na področju povečanja števila vpisanih študentov, kljub aktivnostim na področju promocije pedagoških in raziskovalnih dosežkov celotnega oddelka. Med možne rešitve za povečanje števila študentov sodi tudi oblikovan predlog novega, enovitega dvopredmetnega študijskega programa druge stopnje Geografija z dvema moduloma: pedagoški in nepedagoški, realizacija vpisa je predvidena v študijskem letu 2021/22. Priložnost za povečanje vpisa še vedno vidimo tudi v navajanju študentov 1. stopnje, da študij zaključijo takoj (brez uporabe absolventskega statusa) in v pritegnitvi študentov z drugih študijskih smeri, ki bi po 1. stopnji nadaljevali študij na našem študijskem programu. Da bi študijski program naredili še bolj privlačen, bi morali izboljšati tudi materialne pogoje. Za št. leto 2021/2022 potrjen pričetek veljavnosti potrjenih sprememb posodobljenega študijskega programa (novelirana literatura in viri ter referenc nosilcev) ni bilo moč vključiti predlaganega dviga števila kontaktnih ur. Razlog je, po navedbah vodstva fakultete, v financiranju. V vseh samoevalvacijah ponavljajoča se težnja za povečanje deleža pedagoške prakse je

bila ponovno preverjena tako pri strokovni javnosti v okviru mednarodnih znanstvenih srečanj kot tudi na številnih strokovnih srečanjih skrbnice št. programa s člani Predmetne razvojne komisije za geografijo, ki deluje v okviru ZRSŠŠ, ter učitelji praktiki na primarnem in sekundarnem izobraževanju, ob spremljavi študentov na pedagoški praksi, ki vsi podpirajo tovrstno spremembo. Enako željo so ponovno izrazili študentje, tako v internem anketnem vprašalniku o pomembnosti pedagoške prakse za doseganje njihove poklicne kompetentnosti kot v svojih poročilih s pedagoških praks.

Prav tako ni zaznati napredka na področju opremljenosti predavalnic (dostopnost do IKT-opreme in ostale opreme za nemoteno pedagoško in raziskovalno delo), ki je opredeljena kot stalna naloga na nivoju fakultete. Realizirana je le nadgradnja dela programske opreme v geografski risalnici, kolikor so to dopuščala sredstva, ki jih po določenem ključu razdeli vodstvo in s katerimi samostojno razpolaga oddelk. Zato predlagamo, da se na nivoju fakultete premisli o višini dodeljenih sredstev posameznim oddelkom. Še vedno primanjkuje tudi temeljne opreme (npr. laserski kazalniki za usmerjanje pri prezentacijah, novejša izdaja stenskih kart, ročne GP-naprave ipd.). Nujna je pridobitev licenc za Smart programsko opremo za študente za uporabo i-table).

V študijskem letu 2019/2020 ni bilo, enako kot v predhodnih študijskih letih, evidentiranih neuspešnih četrlih (ali nadaljnjih) pristopov k izpitom tega študijskega programa. Prehodnost študentov med letnikoma ostaja enaka (100 %). Enako velja, da ni zaznati večjih statističnih razlik v uspešnosti zaključka študija in trajanju študija. Na vprašanje o oceni zadovoljstva s študijem je odgovorilo 5 oseb, mediana odgovorov je bila 4,13 in je višja kot prihodnje leto. Se pa je nekoliko skrajšal čas študija (8,1 let) v primerjavi s prejšnjim obdobjem (8,6 let). Rezultati ankete o zadovoljstvu s študijem na osnovi mnenj študentov opazovanega obdobja se v veliki meri ujema z mnenji predhodne generacije. Je pa opaziti določene razlike med odgovori študentov glede na njihovo dvopredmetno vezavo. V oceni ravni doseganja posameznih kompetenc je bila glavnina odgovorov v rangi mediane 3,00 do 4,50. Odstopanja je zaznati pri oceni kompetenc s področja prakse (mediana 2,50).

Na podlagi prejšnjih predlogov **ukrepov** predlagamo, ob dosedanjih še nerealiziranih, naslednje spremembe za izboljšanje kakovosti izobraževanja v tem študijskem programu:

- načrtovane nadaljnjih aktivnosti, da se sedaj samostojna pedagoški in nepedagoški dvopredmetni študijski programi druge stopnje Geografija združita v enovit dvopredmetni študijski program druge stopnje z dvema moduloma (pedagoški in nepedagoški) in dvema izstopnima strokovnima nazivoma oz. razmisliti o možnosti vpeljevanja modela enovitega magistrskega študija;

- razširiti mrežo institucij za praktično pedagoško usposabljanje študentov tudi na institucije, ki izvajajo izobraževanje mladih (npr. mladinski centri, centri za izobraževanje odraslih, družbeno odgovorne delovne organizacije, ki izvajajo različne oblike izobraževanj s področja trajnosti ipd.) in tako povečati referenčne možnosti za zaposlitev diplomantov.

Dvopredmetni pedagoški študijski program 2. stopnje Madžarski jezik s književnostjo

Dvopredmetni študijski program druge stopnje Madžarski jezik s književnostjo je edini prvostopenjski študij madžarščine v Sloveniji, zato ima **specifiko in posebno poslanstvo**, študentom z madžarskim maternim jezikom namreč omogoča študijsko okolje, ki je skladno z njihovimi jezikovnimi pričakovanji, po drugi strani pa je ustvarjeno stimulacijsko okolje tudi za študente, ki imajo drugi materni jezik. Poleg tega si izvajalci študijskega programa prizadevamo za vključitev študentov/bodočih učiteljev dvojezičnih šol neposredno v študijski proces hungaristike na FF UM, zato v okviru akreditiranega programa ponujamo izbirne predmete in lektorske vaje na različnih zahtevnostnih stopnjah tudi študentom drugih fakultet, predvsem Pedagoške fakultete UM, ki prihajajo z dvojezičnega področja in bi se radi tudi zaposlili šolah v dvojezičnem pouku. Pogoji za vpis so skladni z zakonodajo, vpisna mesta pa so sorazmerna glede na položaj in status madžarskega jezika v Prekmurju (regionalni uradni jezik) in z načeli nadstandardne manjšinske politike v Sloveniji.

Dvopredmetni študijski program *Madžarski jezik s književnostjo* omogoča diplomantom pridobitev specifičnih strokovnih kompetenc na področju madžarskega jezika in literature ter kulture madžarskega govornega prostora in izbranih splošnih kompetenc.

Predlog za izboljšave: Med temeljnimi ukrepi, ki bi izboljšali vpis v ta študij, smo pripravili novo smer obstoječega programa, tj. Hungaristika, ki je dvopredmetni nepedagoški študij madžarskega jezika kot tujega jezika; čakamo na akreditacijo. Drugi velik ukrep je bil povezovanje s Pedagoško fakulteto UM, namreč v zadnjih letih imajo študenti PeF možnost izbire dodatnega predmeta na FF. To želimo še izboljšati in hkrati razbremeniti študente s tem, da bi tisti, ki se želijo zaposliti na dvojezičnih šolah, izbrali predmete Oddelka kot IZBIRNI in ne kot DODATNI predmet. Kot pomembna izboljšava bi bilo tudi vrednotenje lektorskih vaj, lektorske vaje namreč niso vključene v predmetniku obstoječega akreditiranega programa zaradi specifičnosti programa, saj gre za program materinščine. So pa lektorske vaje zajete v programu Hungaristika v razponu od jezikovnega nivoja od A1 do C2, zato bodo v tem programu lahko vsi študenti Univerze v Mariboru izbrali lektorske vaje, ki bodo ovrednotene z ECTS.

Dvopredmetni pedagoški študijski program 2. stopnje Nemščina kot tuji jezik

Ugotovitve: Študijski program *Nemščina kot tuji jezik* je dvopredmetni pedagoški študijski program 2. stopnje. Samoevalvacija programa je pokazala, da je sestava predmetnika premišljena in pripravljena tako, da diplomati pridobijo splošne pedagoško-didaktična znanja in kompetence ter znanja in kompetence na področju specialne didaktike, tj. učenja in poučevanja tujega jezika nemščine. Poleg navedenega pri predmetih s področja jezika in književnosti poglobijo strokovna in jezikovna znanja. Že vrsto let se kaže, da so študenti s programom nadpovprečno zadovoljni ($\bar{x} = 4$). Študij in študijski program ocenjujejo kot (zelo) ustrezen za predvideni poklic in ne predlagajo večjih sprememb; sicer želijo več prakse in več možnosti za samostojno izbiro izbirnih predmetov. Nosilci in izvajalci učnih enot v programu smo pedagoško in raziskovalno zelo aktivni; v delo vključujemo tudi zunanje strokovnjake in študente vzpodbujamo k raziskovalnemu delu, demonstratorstvu, k sodelovanju na različnih prireditvah. Vse to se odraža v visoki oceni pedagoškega dela na programu.

Ukrep: Študijski program je v prejšnjih letih doživel vrsto sprememb in je oblikovan tako, da so z njim zadovoljni tako študenti kot nosilci učnih enot in izvajalci. V prihodnje bomo ohranjali visoko kakovost pedagoškega dela in študija. Želimo povečanje prakse bomo poskušali doseči z dodatnimi možnostmi pridobivanja (tudi prostovoljnih) pedagoških izkušenj; v zvezi z večjo izbirnostjo bo treba razmisliti o sistemskih spremembah na fakultetni ravni; študente bomo vzpodbujali k izmenjavam in pridobivanju dodatnih kompetenc v okviru študija ter obštudijskih, raziskovalnih, projektnih aktivnostih. Udeleževali se bomo izobraževanj in nova znanja s področja visokošolske didaktike in pedagoških inovacij vnašali v pedagoško delo. Študijski program bomo aktualizirali v skladu z razvojem stroke; promovirali bomo tuje jezike, se z različnimi aktivnostmi in prireditvami zavzemali za ureditev statusa nemščine kot tujega jezika ter pripomogli k temu, da bo zanimanje za pedagoški študij nemščine večji.

Dvopredmetni pedagoški študijski program 2. stopnje Pedagogika

Ugotovitve: interes za študij se je v študijskem letu 2019/20 povečal, prav tako vpis na študijski program, kar je spodbudno. Na program se vpisujejo tudi tuji državljani, kar kaže na to, da je program zanimiv v širšem mednarodnem prostoru. Nihče od študentov se ni odločil za izmenjavo v tujini, kar je mogoče povezati z epidemiološkimi razmerami v letnem semestru študijskega leta. Študenti se v času študija povezujejo z delovnim okoljem na različne načine, najtesneje pri opravljanju pedagoške prakse. Podatki Ankete o zadovoljstvu s študijem na osnovi mnenja študentov ob zaključku študija ne kažejo kakšnih izstopajočih problemov. Zadovoljstvo s študijskim programom v primerjavi s preteklim letom ostaja enako, so pa študenti višje kot v preteklem študijskem letu ocenili, da je program izpolnil njihova pričakovanja. Polovica študentov bi ponovno izbrala isti študijski program na isti visokošolski instituciji, kar je sicer manj kot v preteklem študijskem letu, a hkrati nihče od študentov ne bi izbral istega študijskega programa na drugi instituciji. Večina študentov si je prizadevala za najvišje ocene, na vaje in predavanja so prihajali pripravljeni, kar kaže njihovo pozitivno motiviranost za študij. Študenti vidijo program predvsem kot dobro osnovo za osebni razvoj. Po njihovih ocenah so ob zaključku študija dosegli visok nivo strokovne kompetentnosti ter visoko raven večine kompetenc.

Manj spodbudno je, da so študenti nizko ocenili možnosti sodelovanja v raziskovalnih projektih. Težko je sicer oceniti, kaj je idealno stanje. Cilj verjetno ni, da bi vsi študenti sodelovali v projektih, temveč samo najbolj motivirani. Študenti so manj zadovoljni tudi z obsegom praktičnega usposabljanja. Ker jim zaradi organizacijskih ovir ni mogoče zagotoviti obsega prakse v skladu z njihovimi pričakovanji, se bomo še naprej trudili študentom zagotavljati stik s prakso na druge načine, npr. z **ukrepom** vključevanja strokovnjakov iz prakse v pedagoški proces. Takšen pristop se je v preteklih letih pokazal kot dobro sprejet s strani študentov. Še naprej si bomo prizadevali tudi aktualizirati učne načrte in krepiti delovanje Alumni kluba.

Dvopredmetni pedagoški študijski program 2. stopnje Poučevanje angleščine

Dvopredmetni pedagoški študij Poučevanje angleščine je sodobno zasnovan študijski program, ki se ob podpori elektronske učilnice izvaja na magistrski stopnji na Oddelku za anglistiko in amerikanistiko. Pri oblikovanju poročila smo upoštevali mnenja visokošolskih učiteljev in sodelavcev ter povratne informacije študentov in tujih strokovnjakov. Posvetovali smo se s člani novoustanovljenega programskega sveta, ki na program niso imeli bistvenih pripomb. Vključili smo tudi rezultate ankete o zadovoljstvu s študijem in predlagali nekaj ukrepov na osnovi primerov dobre prakse.

Ugotovitve: v študijskem letu 2019/20 je bilo v program vpisanih 44 študentov, 16 v prvi letnik, 15 v drugi letnik in 13 absolventov. Prehodnost med letnikoma je bila že drugo leto stoo odstotna, v rednem roku pa je žal diplomiralo le 22,22 % študentov. Predvidevamo, da zaradi tega, ker se jih veliko že v času študija priložnostno zaposluje. V okviru magistrskega seminarja jih bomo še bolj načrtno spodbujali, da s študijem zaključijo čim prej. Študenti so zadovoljstvo s študijem in s pridobljenimi kompetencami ocenili z visoko oceno. Ugotavljamo sicer, da si moramo bolj intenzivno prizadevati za povečanje interesa za študij, da bomo lahko izbrali najbolj sposobne kandidate, študente spodbujati k aktivni vlogi v učnem procesu in jih vključevati v raziskovalno in projektno delo. Da bi izboljšali kakovost izobraževanja, bomo predlagali naslednje **ukrepe**: bolj poglobljeno, individualno delo z elementi raziskovanja, bolj odgovoren odnos do študija, višja motivacija in krajši čas dokončanja študija; boljšo in več tehnične opreme (tudi specifične za jezikoslovne eksperimente; dostop do baz in korpusov) ter njeno sprotno vzdrževanje; ter spremembo študentskih anket na fakultetni ravni (odprava anonimnosti). Študente bomo še naprej spodbujali k razmišljanju in k aktivnemu sodelovanju med urami.

Primerjava podatkov z UM kaže na kadrovsko podhranjenost Oddelka (ki je med tistimi z najvišjim številom študentov), za katero pa upamo, da se bo s finančno stabilizacijo FF v naslednjih nekaj letih tudi popravila. Ob tem velja upoštevati tudi dejstvo, da imamo na našem Oddelku višji delež tujih študentov, kar pomeni dodatno delovno obremenitev, predvsem zaradi dejstva, da jih ima veliko težave z jezikom in sporazumevanjem ter posledično potrebujejo dodatno pomoč učiteljev. V smislu nadaljnjega razvoja oddelka razmišljamo o njegovi kadrovske krepitvi v prihodnjih letih.

Dvopredmetni pedagoški študijski program 2. stopnje Slovenski jezik in književnost

Ugotovitve: študenti in študentke o študijskem programu menijo, da je dobra osnova za: pridobitev zaposlitve, začetek dela, nadaljnjo kariero, razvoj podjetniških sposobnosti in osebni razvoj.

Več kot 80 % študentov in študentk bi ponovno izbralo isti študijski program iste ustanove. Študijski program se jim zdi zahteven. Relativno svobodno so lahko oblikovali svoj predmetnik (več kot 80 %). Študijski program se jim zdi široko zastavljen. Dobro oz. zelo dobro je usmerjen v poklic. Ima visok akademski ugled. Izpolnil je njihova pričakovanja. Na oddelku si bomo prizadevali prisluhniti realnim željam študentov in študentk.

Študenti in študentke kot zelo dobro ali odlično ocenjujejo ravni doseganja svojih kompetenc, povezanih s študijskim programom, kot zelo visoko pa za sposobnost dela z ljudmi iz drugih kulturnih okolij. Kot temeljni predlog za spremembe študijskega programa študentke in študenti izpostavljajo še večji poudarek na praktičnem usposabljanju. V akcijski načrt bomo vključili strokovno prakso kot

kreditno ovrednoteno obštudijsko dejavnost, ki jo študentke in študenti lahko uveljavijo kot dodatno opravljeno obveznost, ki sicer ni del akreditiranega študijskega programa, vendar se vpiše v prilogo k diplomu. Uvedli bomo tudi dan odprtih vrat Oddelka.

Ocenjujemo, da so načini preverjanja in ocenjevanja znanja študentov v študijskem programu ustrezni. Predavatelji in predavateljice so seznanjeni s priporočeno ocenjevalno lestvico, upoštevajo načine ter deleže preverjanja in ocenjevanja znanja, določene v učnih načrtih posameznih predmetov. Glede na glavne ugotovitve in na podlagi presoje ustreznosti načinov preverjanja in ocenjevanja znanja študentov sprememb ne načrtujemo.

Študentke in študenti so bili v okviru drugostopenjskega enopredmetnega pedagoškega študijskega programa aktivno vključeni v pripravo strokovnih in znanstvenih prispevkov. Študentke in študenti so bili vključeni v organizacijo mednarodne znanstvene konference na Oddelku za slovanske jezike in književnosti *Slavistični znanstveni premisleki 2019* z naslovom *Slovenščina kot drugi in tuji jezik v izobraževanju* (doc. dr. Simona Pulko, izr. prof. dr. Melita Zemljak Jontes). Študentke in študenti so sodelovali pri pripravi in izvedbi Mednarodnega znanstvenega srečanja mladih humanistov *Migracije v slovanskem prostoru v 20. in 21. stoletju* (izr. prof. dr. Branislava Vičar). Uspešnejši študentke in študenti so sodelovali pri pripravi spletne aplikacije Hotel Slovenščina (pod vodstvom doc. dr. Gjoka Nikolovskega) sodelovali so pri pripravi spletne jezikovne aplikacije v okviru projekta ŠIPK – SPiPP – svojilni pridevniki iz prevzetih priimkov 2 (pod vodstvom red. prof. dr. Irene Stramljič Breznik). Študentke in študenti so se v okviru pedagoških praktikumov (pod mentorstvom doc. dr. Simone Pulko) v času epidemije odzvali na potrebe okolja, sodelovali so pri Izobraževalni podporni točki Razlagamo.si, v okviru projekta SIMS so nudili pomoč in podporo otrokom, ki jim slovenščina ni materni jezik; veliko študentk in študentov je nudilo prostovoljno učno pomoč v času pouka na daljavo.

Ukrep: aktivno vključevanje študentov v raziskovalno delo in projektne aktivnosti Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofske fakultete v Mariboru in Univerze v Mariboru se je izkazalo kot primer dobre prakse, ki ga bomo razvijali in načrtovali tudi v prihodnje.

Promocijske dejavnosti za promocijo študija slovenistike so zagotovo ena pomembnih aktivnosti, ki jih načrtno že izvajamo in jih bomo intenzivno izvajali tudi v prihodnje, z namenom zagotavljanja večjega vpisa študentk in študentov.

Kot naslednji predlog za spremembe študijskega programa so člani in članice Oddelka predlagali formiranje Programskega sveta Oddelka zaradi možnosti prihodnje evalvacije in aktualizacije evalviranega študijskega programa, prav tako pa tudi zaradi še intenzivnejšega povezovanja in sodelovanja z okoljem.

Tretji temeljni predlog za spremembe študijskega programa je povečanje števila magistrskih del, prijavljenih v sodelovanju z okoljem.

Dvopredmetni pedagoški študijski program 2. stopnje Sociologija

SEP 2019/20 analizira glavne vidike (prednosti, slabosti, priložnosti, nevarnosti) študijskega programa Sociologija 2. stopnja DP. Glavni poudarki poročila so navedeni v tem povzetku.

Prednosti: Program je usklajen z raziskovalnimi usmeritvami nosilcev in izvajalcev predmetov, ki so aktivno in kontinuirano vpeti v raziskovalni proces (mednarodni, nacionalni raziskovalni projekti); slušatelji so preko različnih oblik dela spodbujani k sprotneemu, aktivnemu in poglobljenemu delu; program je jasno poklicno specializiran, saj usposablja za poklic profesorja sociologije; ponuja znanja, ki poglobljeno reflektirajo kompleksno naravo sodobne družbene realnosti; ki spodbujajo intelektualno zanimanje za svet in omogočajo kognitivno fleksibilnost, ki vodi do reševanja kompleksnih družbenih problemov; ponuja znanja, ki jih morajo študenti pridobiti za poučevanje družboslovnih predmetov na osnovnih in srednjih šolah. Pri tem ni nepomembno dejstvo, da številna od navedenih znanj in kompetenc sodijo v skupino ti. »mehkih veščin«, ki jih Svetovni ekonomski forum (WEF) prepoznava kot najbolj pomembne za bodoče zaposlovanje. Še več, teh veščin ni mogoče avtomatizirati, zaradi česar so relativno varne pred izzivi, ki jih prinaša četrta industrijska revolucija. Prednost študijskega programa je tudi v tem, da je v jedru interdisciplinarno zasnovan.

Slabosti: Obstajajo nekateri ključni elementi študija, ki bi jih bilo treba izboljšati (možnost bolj individualnega oblikovanja predmetnika; problem premajhne aktualnosti vsebin; problem ponavljanja študijskih vsebin; problem premajhne poglobljenosti socioloških vsebin; ni dana možnost za specializacijo na posamezna sociološka področja; predvsem pa slaba izvedba PDP-modula in predmetov s področja didaktike sociologije ter neustrezna priprava za praktično delo v bodočem poklicu). Slabi so tudi delovni in materialni pogoji, v katerih se študij izvaja. Problem je tudi pedagoška, raziskovalna, znanstvena in administrativna preobremenjenost članov Oddelka za sociologijo, ki v izvedbi študija Sociologija 2. stopnja DP sodelujejo. Potrebovali pa bi tudi bolj intenzivno delo podpornih služb na ravni FF UM in rektorata UM.

Priložnosti: Na osnovi izvedene samoevalvacije je mogoče identificirati naslednje ukrepe, ki bi vodili do večje prepoznavnosti in zvišanja kvalitete študijskega programa: izboljšati izvedbo PDP-modula; izboljšati izvedbo predmetov s področja didaktike sociologije; izboljšati praktično usposabljanje za bodoči poklic profesorja sociologije; povečati aktualnost vsebin; odpraviti ponavljanje študijskih vsebin; omogočiti večjo individualizacijo vsebin študija. Prav tako je pomembno, da se zagotovi: dograjevanje spremljanja mnenj deležnikov, vključujoč zagotavljanje bolj reprezentativnih in bolj celostnih podatkov (krepitev analitike za magistrski študij na ravni UM); izboljšanje delovnih in materialnih pogojev študija (kadrovska stabilizacija na Oddelku za sociologijo, celostna sanacija zgradbe, nabava potrebne literature v knjižnici); zagotovitev namenskih sredstev za promocijo, spodbujanje in organiziranje sodelovanja s potencialnimi ponudniki praktičnega izobraževanja (razpis štipendij, dajanje subvencij); zagotovitev namenskih sredstev za raziskovalno delo študentov; bolj vidna, predvsem pa bolj ciljana aktivnost Kariernega centra UM za področje magistrskega študija.

Grožnje: Nadaljevanje upada vpisa, stagnacija oziroma upad kvalitete izvedbe študija (predvsem PDP-modula), tudi zaradi posledic racionalizacij, nadaljevanje nestabilnega/neustreznega financiranja in posledično kadrovske nestabilnosti, neupoštevanje in nerealizacija pobud in predlogov študentov za izboljšanje študija. Grožnjo predstavljajo tudi: a) nadaljevanje izvedbe programa pod izrazito slabimi materialnimi in delovnimi pogoji; b) šibkost podpornih služb, promocijskih aktivnosti in aktivnosti institucij, ki bi naj pomagale pri krepitvi vezi med univerzo in trgom dela; c) politika nezrelega egocentrizma, ki partikularne interese postavlja pred kvalitetno pedagoško in znanstveno delo, povezano z izvedbo študija.

Dvopredmetni pedagoški študijski program 2. stopnje Zgodovina

Dvopredmetni pedagoški študijski program druge stopnje Zgodovina ima nekaj posebnosti. Med njimi je na prvem mestu iskanje ravnotežja med pedagoško-didaktičnimi in zgodovinskimi vsebinami. Na podlagi anket in razgovorov s študentkami in študenti **ugotavljamo**, da v povprečju programa ne dojemajo kot pretirano obremenjujočega. Vendar v določeni meri zaznavamo, da vsaj za nekatere težavo predstavlja visoka koncentracija pedagoško-didaktičnih vsebin v prvem letniku. Tu se zaradi strukture študija ne da veliko storiti, smo pa na podlagi izraženih želja študentk in študentov pred nekaj leti okrepili navzočnost strokovnih zgodovinskih predmetov.

Zaradi dejstva, da pridobljena izobrazba na dvopredmetnem pedagoškem študijskem programu druge stopnje omogoča poučevanje v osnovnih in srednjih šolah, je bil to v povprečju od uvedbe drugostopenjskih programov najbolj priljubljen program. V zadnjih letih se je interes za študij stabiliziral nekje na zmerni srednji ravni. Trend želimo v prihodnje obrniti navzgor s povečanjem promocijskih dejavnosti.

V študijskem letu 2019/20 je izvedbo tega praktičnega usposabljanja močno ovirala pandemija koronavirusa. Kot uspešno lahko ocenimo prilagoditev izvedbe. To seveda ne bi bilo mogoče brez požrtvovalnega sodelovanja učiteljev praktikov v osnovnih in srednjih šolah. V precejšnjo pomoč so nam bila tudi posamezna predavanja in delavnice v okviru projekta INOVUP. Na podlagi izkušenj iz tega leta smo v osnovi pripravljeni na morebitne nove izzive v prihodnosti.

Na področju znanstvenoraziskovalnega dela ocenjujemo pričujoče študijsko leto z vidika vključevanja študentk in študentov kot uspešno. Povečalo se je število študentk in študentov, ki so sodelovali na

znanstvenih konferencah ali simpozijih in pripravili izvirne znanstvene prispevke, običajno v soavtorstvu s profesorji (objavljeni so bili v revijah Acta Histriae in Studia historica Slovenica).

Predlogi ukrepov/sprememb

Predlog spremembe	Zadolžen	Rok
Pregled in posodobitev referenc nosilcev v učnih načrtih študijskega programa	Doc. dr. Aleš Maver	30. 9. 2021
Prevetritev seznama učnih metod in učnih sredstev v učnih načrtih predmetov študijskega programa, s posebnim ozirom na izkušnje, pridobljene pri delu z okoljem MS Teams	Namestnik predstojnika oddelka v sodelovanju z nosilci učnih enot	30. 6. 2021

DVOPREDMETNI NEPEDAGOŠKI ŠTUDIJSKI PROGRAMI:

Dvopredmetni nepedagoški študijski program 2. stopnje Anglistika

Ugotovitve: v študijskem letu 2019–2020 se je v študijski program druge stopnje Anglistika vpisalo 10 študentov, prehodnost med letniki je bila 100 %, zadovoljstvo s študijem v študentskih anketah za leto 2020 je bilo ocenjeno najvišje doslej (4,67) in zadovoljstvo s pridobljenimi kompetencami (za *začetek dela*, za *iskanje zaposlitve*, za *osebnostni razvoj*) v programu Anglistika je tudi zelo visoko (med 4 in 5). V isti postavki ocenjeni pridobljeni kompetenci za *nadaljnjo kariero* in *razvoj podjetniške sposobnosti* se nahajata med 1,50 in 2,50, kar nam pove, da program Anglistika še vedno ne vsebuje vseh komponent, ki bi oblikovale v celoti zaokroženo osebnost profila diplomanta Anglistike. Na Oddelku za anglistiko in amerikanistiko se zavedamo, da kljub temu, da so študenti zelo zadovoljni z akademskim nivojem znanja, ki ga pridobijo v času izobraževanja v študijskem programu druge stopnje Anglistika (pohvalijo predstavitev jezikoslovnih predmetov, možnost razmišljanja zunaj okvirjev sistemov, umeščanje jezikovnih znanj, pridobljenih na prvi stopnji (npr. znanja iz angleške slovnice) v širši jezikoslovni okvir s pomočjo predmetov Psiholingvistika, Teorija jezika, Angleška leksikologija, Raba angleščine v družbenem in globalnem kontekstu, Diskurzna analiza, kar je zelo pomembno za ohranjanje vertikale, tj. nadaljevanje študija na doktorski ravni), ne moremo mimo dejstva, da so za vključitev v trg dela po končanem študiju v nepedagoškem programu Anglistika potrebna praktična in logistična znanja in spretnosti, ki jih študenti lahko pridobijo samo s prakso. **Ukrepi:** da bi ta problem vsaj delno rešili, smo se odločili za uvedbo pilotnega projekta prakse v podjetju v okviru predmeta Organizacijsko sporazumevanje v družbi in gospodarstvu, ki je trenutno izbirni predmet v prvem letniku študija. Postopoma bi želeli uvesti obvezno prakso v drugem letniku študija. Pomemben ukrep pri povezovanju programa Anglistika z okoljem in prakso je še srečanje študentov Anglistike in potencialnih bodočih študentov tega programa z bivšimi študenti naših programov, ki so se uspeli zaposliti v gospodarstvu kot pogajalci za delo v tujini, iskalci projektov, itd. Dogodek pripravlja vodja študijskega programa Anglistika, predviden pa je za maj 2021. V daljšem poročilu opišemo tudi prilagoditev izvedbe predmetov študijskega programa Anglistika tujim študentom Erasmus mobilnosti v okviru spodbujanja internacionalizacije ob siceršnji promociji omenjenega programa domačim in tujim študentom. Glede ukrepov, opisanih v samoevalvaciji za leto 2018–2019, povemo, da je bilo nekaj realiziranih (npr. pri nekaterih predmetih smo SV uspeli spremeniti SE, pri večini pa ne, pri študentskih anketah še nismo dosegli neanonimnosti, so se pa na pobudo študentov zgodili poskusi preoblikovati ankete na način, ki bo dal bolj objektivne rezultate). Pri nekaterih ukrepih, kakršno je

predlagano zmanjšanje števila pristopov k istemu izpitu (kar bi prispevalo tako h kakovosti študija kot k njegovemu skrajšanju), pa ostaja njihova realizacija še naprej izziv za prihodnost.

Dvopredmetni nepedagoški študijski program 2. stopnje Filozofija

Ugotovitve: na študijske programe v izvedbi Oddelka za filozofijo je bilo v študijskem letu 2019/2020 skupaj (brez absolventov) vpisanih 42 študentk in študentov (1 manj kot leto prej), 33 na prvi in 9 na drugi stopnji, od tega samo na študijskem programu nepedagoške filozofije (spet brez absolventov) šest (tri v prvem in trije v drugem letniku). Potem ko se tri leta nazaj v drugostopenjski študijski program nepedagoške filozofije ni vpisal niti en študent oz. študentka in je leto kasneje zanimanje zanj pokazala ena študentka, smo predlani vanj vpisali štiri, lani in letos pa tri študente in študentke. Razmere se, skratka, postopoma vendarle izboljšujejo, vpis pa stabilizira. (V študijskem letu 2020–21 je v 1. letnik vpisan še eden več, vsega skupaj torej štirje.) V vsakem primeru je treba nadaljevati z delom na popularizaciji filozofije in izboljševanju njene javne podobe, pa tudi na krepitvi javne prezece, odmevnosti in ugleda mariborskega filozofskega oddelka. Tu si veliko obetamo od nedavnega razpisa nagradnega natečaja za dijaški filozofski esej in ustanovitve oddelčnega Programskega sveta. Slednji se je prvič sestal v februarju 2021, na uvodnem sestanku pa smo evidentirali pričakovanja zunanjih ustanov in organizacij, potencialnih delodajalcev naših diplomantov, in razglabljali o oblikah prihodnjega sodelovanja.

Ankete o študentskem zadovoljstvu kažejo visoko stopnjo motiviranosti za študij in zadovoljstva z njim samim (srednja vrednost 4,50, izboljšanje v primerjavi z lanskimi 4,00). Tudi vrednosti v vseh ostalih kategorijah so z nekaj redkimi izjemami (razvoj podjetniških sposobnosti, izbirnost) nadpovprečne. Izvedba pouka poteka brez posebnosti in je zaenkrat ustrezno kadrovsko pokrita. (Se pa zna slika zaradi upokojitve dveh kolegov poslabšati že v aktualnem študijskem letu.) Nekaj težav povzročajo prekrivanje urnikov na povezanih študijskih programih in kronična prostorska stiska. Sistem tutorstva je dobro utečen. Demonstratorje in druge študent(k)e urimo v raziskovalnih aktivnostih, pomagamo jim pri objavah prispevkov v znanstveni reviji Analiza in drugod, ti pa z našo podporo vsako leto organizirajo dobro obiskan mednarodni študentski filozofski simpozij. **Ukrepi:** med ne dovolj izkoriščenimi možnostmi velja izpostaviti institut demonstratorstva, programe dodatnega usposabljanja in povečanje zanimanja za izhodno in vhodno študentsko mobilnost, ki jo omogoča Erasmus program. Vzroke za nadpovprečno dolg študij in podpovprečno prehodnost bomo skušali razčleniti z interno, oddelčno študentsko anketo in načrtovanim pogovorom s študent(kam)i. Še naprej se bomo trudili okrepiti zanimanje za študij filozofije na Filozofski fakulteti v Mariboru – v ta namen smo letos razpisali nagradni natečaj za dijaški filozofski esej – in posledično izboljšati vpisno statistiko na prvi stopnji študija, od česar je odvisna velikost bazena, iz katerega črpamo kandidat(k)e za drugostopenjski študij.

Dvopredmetni nepedagoški študijski program 2. stopnje Geografija

Samoevalvacijsko poročilo za dvopredmetni nepedagoški magistrski študijski program druge stopnje Geografija se nanaša na študijsko leto 2019–2020.

Med ugotovitvami bi izpostavili, da ključni problemi ostajajo enaki kot v preteklem obdobju. Kaže se potreba po povečanju ur predavanj, vaj, seminarskih vaj in terenskih vaj, s čimer bi kakovost študija dvignili. Čeprav smo v zadnjih dveh letih k sodelovanju pritegnili dva nova asistenta (oba opravljata delo pogodbeno in z omejeno kvoto ur), se izkazuje potreba po polni zaposlitvi obeh, s čimer bi razbremenili ostale profesorje. Potrebo po nabavi programske in merilne opreme smo deloma rešili z uspešnim kandidiranjem na razpise za sofinanciranje raziskovalnih projektov, še vedno pa menimo, da so predavalnice in kabineti potrebni prenove glede opreme.

Menimo, da smo v primerjavi s preteklim obdobjem promocijo študijskega programa nekoliko okrepili (Alumni klub, objave predavateljev in študentov, aktivno sodelovanje v siceršnji promociji fakultete, učni poligon Modraže). Študente smo intenzivneje motivirali za objave izvirnih znanstvenih ali strokovnih člankov, žal pa zaradi obremenjenosti profesorjev s pedagoškim delom in sodelovanjem v raziskovalnih projektih v študijskem letu 2019–2020 nismo prijavi nobenega študentskega

raziskovalnega projekta. Delo je v poletnem semestru tudi sicer zaznamovala epidemija COVID-19, ki je otežila predvsem normalno izvedbo terenskega dela, ki je bilo opravljeno individualno.

V študijskem letu 2019–2020 so anketiranci študijski program ocenili s povprečno oceno 4,67, kar je več od povprečja za celotno FF UM (3,86) ali povprečja za programe na 2. stopnji FF UM (3,97). Vsi menijo, da je program v veliki meri zasnovan projektno in problemsko. En anketiranec meni, da je bil s študijem zadovoljen v veliki meri, dva sta bila s študijem zadovoljna v zelo veliki meri. Pri doseganju kompetenc so vsi študenti le-to ocenili z oceno štiri ali pet, le pri sposobnosti izražanja v prvem tujem jeziku je en študent dal oceno tri. Povzamemo lahko, da bi lahko zadovoljstvo študentov s študijem še dvignili, vendar bi za to potrebovali širšo kadrovsko zasedbo.

V okviru **ukrepov** in izdelave tega samoevalvacijskega poročila za študijsko leto 2019–2020 smo imenovali tudi Programski svet Oddelka za geografijo in izvedli srečanje z njegovimi člani. Zunanje člane smo seznanili z obrazcem poročila, postopkom izdelave, vsemi našimi aktivnostmi in delovnim osnutkom poročila. Na ta način smo prvič omogočili tvorno vključitev v pripravo poročila tudi zunanjim deležnikom oziroma predstavnikom delodajalcev, kar smatramo kot pomemben napredek v postopku.

Dvopredmetni nepedagoški študijski program 2. stopnje Medkulturna germanistika

Samoevalvacija študijskih programov Univerze v Mariboru je pokazala, da dvopredmetni nepedagoški magistrski program *Medkulturna germanistika* pri večini kriterijev dosega visoke vrednosti. O tem pričajo odzivi ključnih deležnikov – sedanjih in bivših študentov ter predstavnikov ustanov, s katerimi Oddelek za germanistiko sodeluje. Nekateri odzivi in lastni premisleki pa nas seveda spodbujajo tudi k izboljšavam. Kakovost študijskega procesa si bomo prizadevali izboljšati **z ukrepi** na naslednjih področjih:

- **Študijski program:** Pri nekaterih predmetih predlagamo aktualizacijo vsebin in študijskih virov ob hkratnem povečevanju njihove zahtevnosti, usmerjenosti v poklic in sodelovanja z okoljem.
- **Študenti:** Spodbujali bomo intenzivnejše vključevanje študentov v raziskovalne, pedagoške in demonstratorske aktivnosti, hkrati pa si bomo tudi prizadevali, da bi več študentov izkoristilo možnosti izmenjave v okviru programa Erasmus. V tej zvezi bomo ob formalnih in neformalnih promocijah študijskega programa nadaljevali zlasti s širjenem mreže ustanov, ki prej omenjene aktivnosti omogočajo.
- **Učitelji:** Nosilce in izvajalce predmetov bomo še v večji meri kot doslej spodbujali k sistematičnemu sodelovanju z okoljem ter k udeležbi na izobraževanjih o uvajanju pedagoških in tehnoloških inovacij v študijski proces in znanstveno delo.
- **Okolje:** Okrepili bomo sodelovanje s kulturnimi, izobraževalnimi in gospodarskimi ustanovami, od katerih si obetamo izboljšave na področjih študijskega procesa, raziskovalnih projektov in zaposlitvenih možnosti. V ta namen je ustanovljen Programski svet oddelka, načrtovana pa je tudi ustanovitev fakultetnega Medkulturnega centra.

Ob vsem tem se bomo zavzemali tudi za ureditev statusa nemščine kot drugega tujega jezika v osnovnem, srednjem in poklicnem izobraževanju, kar je odločilen dejavnik pri povečevanju zanimanja za študij germanistike.

Dvopredmetni nepedagoški študijski program 2. stopnje Slovenski jezik in književnost

Ugotovitve: Pregled različnega gradiva za pisanje SEP evalviranega študijskega programa za lansko študijsko leto (mdr. anket, dokumentov, evidenc, različnih kazalcev, npr. zadovoljstva, uspešnosti, zaposljivosti, vključenih ugotovitev deležnikov in neformalnih pogovorov s študentkami in študenti Dvopredmetnega nepedagoške študijskega programa druge stopnje) kaže na: visoko stopnjo zadovoljstva študentk in študentov s pedagoškim delom visokošolskih učiteljic in učiteljev, ki je bilo ovrednoteno skoraj pri vseh predmetih z najvišjo stopnjo 2 (lestvica je v razponu od -2 do 2), kar je višje, kot je povprečje tega kazalca na FF (1,39) in UM (1,42); obremenitve študentk in študentov so

ustrezne (100 %) pri vseh učnih enotah v preteklem študijskem letu (PR, SV, SE). Visoko je izraženo tudi zadovoljstvo s komunikacijo in spodbudnim odnosom na Oddelku za slovanske jezike in književnosti do študijskih in obštudijskih aktivnosti študentk, študentov (npr. njihovo vključevanje pri organiziranju mednarodnih konferenc, k različnim projektom, demonstratorstvu, promociji, kot pomoč pri izdaji študentske Oddelčne revije *Liter jezika* (ki je kot 14. št. letos že spletno dostopna) in spodbuda pri pisanju književnih kritik (SUBSKOP), literarnih del, vzpostavljeno je dobro sodelovanje z Alumni klubom, Slavističnim društvom Maribor in Slavističnim društvom Slovenije idr.). Število vpisanih na evalvirani program 2. stopnje je sicer relativno nizko, saj gre za *nepedagoški* študijski program, vendar majhne vpisne skupine v posameznih letnikih omogočajo strokovno bolj poglobljeno, individualno in podporno delo pedagoškega kadra s študentkami in študenti. Zanimanja za mednarodno izmenjavo preko Erasmus+ in Ceepus zaradi epidemioloških razmer lani ni bilo zaznati. Dolžina študija do diplomiranja je na tem študijskem programu sicer relativno visoka (v evalviranem študijskem letu 8 let), vendar podatki za študijsko l. 2019/20 kažejo, da je na tem programu diplomiralo v roku 12,5 % študentk in študentov. Pri teh podatkih je treba upoštevati, da študenti in študentke dvopredmetnih študijskih programov magistrirajo, ko zagovarjajo zaključni deli na obeh študijskih programih. V času pedagoškega dela na daljavo (v okolju MS Teams, Moodle) se je zaradi epidemije koronavirusa še okrepila izvedba na študente in študentke osredotočenega učenja, poučevanja in ocenjevanja, katerih večšine pedagoški kader mdr. pridobiva na usposabljanjih v okviru projektov INOVUP (Inovativno učenje in poučevanje v visokem šolstvu, kar sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada) ter Izpopolni UM.

Prednosti študija na evalviranem programu: Prednosti študija na tem študijskem programu so predvsem v tem, da ponuja specifične strokovne vsebine in možnosti poglobljenega študija slovenistike, ki je lahko zelo dobro izhodišče za študij na tretji stopnji. Namenjen je tudi študentom in študentkam slovenistike, ki se po končani drugi stopnji ne vidijo v pedagoškem poklicu. Evalvirani magistrski študijski program je za Oddelek za slovanske jezike in književnosti *zelo pomemben*, saj zaradi kakovosti pedagoškega procesa, možnosti doseganja odličnih učnih rezultatov ter strokovne poglobljenosti predstavlja zelo dobro izhodišče še bolj poglobljenemu študiju na tretji stopnji. Študij na tem študijskem programu je dodatno usmerjen v novosti v stroki ter zahteva temeljito raziskovalno delo visokošolskih učiteljic, učiteljev pri pedagoškem delu s študenti in študentkami. Za vpisane na ta program je tako prednost visoka stopnja osebne angažiranosti visokošolskih učiteljic in učiteljev, pri čemer gre vseskozi za izkazano odlično sodelovanje s študentkami in študenti. Eden izmed zelo pomembnih rezultatov, ki kažejo na kakovost ter strokovno poglobljenost izvedenega učnega procesa in možnost doseganja tudi najboljših učnih izidov na tem evalviranem programu, je podeljena rektorjeva nagrada za najboljše študijske uspehe študentov in študentk v svoji vpisni generaciji na Univerzi v Mariboru za leto 2019, ki jo je edina v tem letu s Filozofske fakultete v Mariboru prejela prav študentka in magistrantka Dvopredmetnega nepedagoškega študijskega programa Slovenski jezik in književnost.

Dodatne potrebe in ukrepi: Na dvopredmetnem nepedagoškem študijskem programu 2. stopnje se je pokazala potreba po še več praktičnega usposabljanja študentk in študentov in njihovi večji povezanosti z delovnim okoljem, kot ga je bilo do sedaj, npr. z uvedbo strokovne prakse v gospodarskih in negospodarskih subjektih (kar načrtujemo v naslednjem študijskem letu), zatem tudi s prizadevanji za pridobitev delovnih mentoric in mentorjev pri diplomah, kar vse omogoča dodatne strokovne kompetence in nadaljnje možnosti zaposlovanja diplomantk in diplomantov evalviranega študijskega programa. Dejavnosti za promocijo študija na tem študijskem programu so prav tako vseskozi temeljnega pomena, zato jih ves čas intenzivno načrtno izvajamo in jih bomo tudi v prihodnje. Glede na to, da gre za dvopredmetni nepedagoški drugostopenjski program, ga je treba torej še dodatno odpreti za možnosti nadaljnega poklicnega in kariernega strokovnega izobraževanja študentk in študentov kot tudi še bolj intenzivno povezovati z delovnim okoljem, kar načrtujemo z ustanovitvijo Programskega sveta Oddelka za slovanske jezike in književnosti.

Pri **analizi** podiplomskega dvopredmetnega nepedagoškega študijskega programa Umetnostna zgodovina za študijsko leto 2019/2020 smo upoštevali rezultate Ankete o pedagoškem delu, rezultate Ankete o obremenitvi študentov po učnih enotah, Ankete o zadovoljstvu s študijem, ki so jih podali diplomanti drugostopenjskega programa, Kazalnike za področje izobraževalne dejavnosti, podatke o zaposljivosti, ki so jih pripravile strokovne službe FF in podatke poklicnega barometra. Uporabili in upoštevali smo priporočila, ki so jih v poročilu in med razgovori podali člani notranje evalvacijske komisije študijskega programa med notranjo evalvacijo študijskega programa umetnostna zgodovina 27.–28. 2. 2020. Uporabili smo tudi refleksije študentov, ki smo jih pridobili na formaliziranem sestanku med vodji študijskih programov ter vključili razgovore, evalvacijo in refleksijo s strani zaposlenih in pogodbenih visokošolskih učiteljev, diplomantov, asistentov in sodelavcev iz prakse, predstavnikov delodajalcev in študentov.

Na podlagi izraženih stališč študentov in učiteljev **ugotavljamo**, da so študentje s študijskim programom v veliki meri zadovoljni. Med spremembami, ki so bile izvedene na programu velja poudariti spremembo nosilcev prethodnih študijskih enot drugostopenjskega programa, ki se kaže tudi v manjši obremenjenosti študentov. Prenovili smo in v skladu s priporočili spremenili načrte učnih enot programa in posodobili reference profesorjev.

Nadaljevali smo z **ukrepi**, ki bi pripomogli k povečanju vpisa, kot so bili razgovori s študenti tretjega letnika dodiplomskega študija in aktivna promocija umetnostne zgodovine v širši regiji, ki jih bomo tudi formalizirali. Študentom podiplomskega študija smo v študijskem letu 2019/2020 omogočili raziskovalno in praktično delo v sodelovanju z delovnimi mentorji iz prakse lokalnega okolja v okviru projekta Didaktična digitalna galerija, program ŠIPK - Projektno delo z negospodarskim in neprofitnim sektorjem. V študijske enote ter terensko delo smo aktivno diseminirali nove rezultate projektnih raziskav, ki potekajo na Oddelku za umetnostno zgodovino. Nadalje bomo študente aktivno spodbujali za mobilnost, tudi z novimi povezavami s tujimi univerzami. Na fakulteti tudi sicer poteka intenzivna vsakoletna promocija mobilnosti Erasmus+ in Ceepus, ki ji bomo dodali še oddelčno.

Ugotovitve: vsebino programa študentke in študentje ocenjujejo pozitivno. Gre za študijski program, ki išče ravnotežje med zahtevami dvopredmetnega študija in vključevanja čim večjega obsega zgodovinskih vsebin. V tem smislu anketiranci ob zaključku študija v glavnem izražajo zadovoljstvo z doseženimi kompetencami, predvsem kar zadeva oblikovanje pisnih besedil in ustnih nastopov, enako tudi delo pod stresom.

Prehodnost (P03), ki se stalno giblje okrog 80 %, ocenjujemo kot zadovoljivo, zato doslej še ni bilo potrebe po uresničevanju kakšnih ukrepov v zvezi s tem. Pač pa skrbno spremljamo morebitne razlike v uspešnosti pri opravljanju izpitov iz posameznih predmetov.

Vzpostavljane povezave z delovnim okoljem (P06) smo v zadnjih dveh letih močno intenzivirali, zlasti z delodajalci v Mariboru in na Štajerskem (Pokrajinski arhiv Maribor, Pokrajinski muzej Maribor, Univerzitetna knjižnica Maribor). V veliko pomoč bo v prihodnje pri tem tudi vzpostavljeni programski svet oddelka. Žal je prve korake njegovega delovanja zaznamovala epidemija koronavirusne bolezni. Vse sodelavke in sodelavce na študijskem programu spodbujamo, naj študentke in študente vključijo v pridobivanje znanja predvsem tako, da slednji na podlagi analize primarnih in sekundarnih virov sami izpeljujejo splošna dognanja o poteku zgodovinskih procesov. Veliko koristnih spodbud v tem smislu so dale dejavnosti v okviru obsežnega projekta INOVUP.

Predlogi ukrepov/sprememb

Predlog spremembe	Zadolžen	Rok
Pregled in posodobitev referenc nosilcev	Doc. dr. Aleš Maver	1. 11. 2021

Posodobitev študijske literature, kjer ta še ni bila posodobljena	Namestnik predstojnika oddelka v sodelovanju z nosilci učnih enot	30. 9. 2021
---	---	-------------

Študijski programi 3. stopnje

Študijski program 3. stopnje Filozofija

V študijskem letu 2019/2020 so bili na evalviranem študijskem programu vpisani trije študenti (ena študentka, dva študenta). Med njimi je bil en tujec. Vpisa v evalvirani program ni več. V novi program v študijskem letu 2019/2020 ravno tako ni bilo vpisa. Razveseljuje pa podatek, da so v tekočem študijskem letu vpisani trije študenti. Skladno z **ugotovitvami** anket in razgovorov s študenti je evidentno, da so študenti visoko motivirani za študij in posledično je tudi zadovoljstvo z doseženim, pridobljenim, tako z znanjem, zmožnostmi in spretnostmi, veliko. Ob tem je individualizacija programa, ki je naravnana na vsakokratnega posameznega študenta, primerljiva prednost evalviranega programa. Kadrovska pokritost je še vedno ustrezna, vendar bodo v prihodnje – zaradi upokojevanja – potrebne nove rešitve. Že do sedaj smo v obliki krajših delavnic vključevali tuje predavatelje. Verjetno bi bilo smiselno v prihodnje tuje predavatelje vključiti tudi kot nosilce predmetov. Ponovno je treba izpostaviti pomembno težavo pri uspešnem zaključevanju študija, ki jo predstavlja dvojna delovna obremenitev pri večini študentov. Redni, tedenski doktorski seminarji so primerna oblika sprotnega izmenjavanja mnenj med študenti različnih generacij na eni in profesorji na drugi strani. V tem trenutku je težko presoditi, kako bo na uspešnost doseganja zastavljenih ciljev vplivala samo pandemično stanje in na videokonferenčna srečanja zreducirani posamezni dogodki. Raziskovalna dejavnost, v katero so vključeni študenti, poteka po ustaljenih tirnicah v okviru programske skupine Laboratorij uma: Miselni eksperimenti od narave do družbe. Navkljub pandemiji smo v evalviranem obdobju uspeli realizirati tri mednarodne konference, od tega eno študentsko, kar omogoča študentom predstavitev svojih raziskovalnih dosežkov v mednarodnem prostoru in hkrati zagotavlja prostor za pridobivanje ustreznih povratnih informacij o teh dosežkih. Ob tem moramo izpostaviti še proces socialnega mreženja, ki je pomembna mehka veščina za vzpostavljanje podlag za prihodnje vključevanje v mednarodne projekte. V sklepnem delu moramo izpostaviti še **prizadevanja** za vključitev v univerzitetno doktorsko šolo, kar pa na samo delo znotraj programa nima in ne bo imelo posebnega vpliva, in vzpostavitev Programskega sveta Oddelka za filozofijo, ki naj bi zagotavljal trajnejšo podlago za odločanje o prihodnjih razvojnih smereh in usmeritvah znotraj posameznega študijskega programa.

Študijski program 3. stopnje Geografija

V preteklem študijskem letu sta bila na doktorskem študiju vpisana dva študenta. Po njunem mnenju je študij primerno organiziran, pogrešata več kontaktnih ur z učitelji in več izbirnih predmetov, pozitivno pa vrednotita dostopnost učiteljev, obremenjenost s študijskimi obveznostmi, dosegljivost študijske literature, pogoje za študij, spodbujanje k aktivnem sodelovanju z učitelji in možnosti za objavljanje rezultatov raziskovalnega dela.

Izvajalci študijskega programa smo do programa, predvsem pa do pogojev za izvajanje, kakršni so postavljeni v Pravilniku o doktorski šoli na Univerzi v Mariboru, bolj kritični. Arbitrna določila o številu predmetov, ki jih lahko izvaja posamezen nosilec ter pogoji za izvajanje predmeta predstavljajo resno nevarnost za nadaljnji obstoj doktorskega študijskega programa, saj ne upoštevajo posebnosti dvopredmetnih študijskih programov na prvi in drugi stopnji študija, pa tudi vsebinske in raziskovalne

naravnosti humanističnih in družboslovnih ved. Že tako skromno število doktorskih študentov se zna zaradi tega v prihodnje še zmanjšati.

Na doktorski študijski program je vpisanih malo študentov. Izvajalci izrabimo vsako priložnost za nagovarjanje k večjemu vpisu, a razlogi za skromen odziv so tudi sistemske narave: doktorski študij geografije je vrsta izrednega študija, družinske obveznosti mladih pogosto pretehtajo željo po dodatnem izobraževanju, zaposlitev na drugem področju je ovira za študij. Po mnenju izvajalcev programa je pomen geografije v sedanjem družbenem trenutku majhen, kar je tudi eden od razlogov za skromen vpis. Izvajalci si bomo prizadevali doseči večjo afirmacijo naše vede.

Zaposlovalci doktorandov so iz zelo različnih področij, zato so njihova pričakovanja glede doktorandov zelo različna. Čeprav vsi izpostavljajo potrebo po usposobljenih strokovnjakih in raziskovalno sodelovanje med študijem, te pobude skoraj ni mogoče uresničiti, razen v primerih, ko med delodajalcem in doktorskim študentom obstaja kakršnakoli vez.

Nabor ukrepov za izboljšanje študijskega programa:

Predlog ukrepa	Zadolžen	Rok
Pridobitev manjkajočih referenc	Izvajalci študijskega programa	Tekoče leto
Spodbujanje študentov k objavljanju rezultatov raziskovalnega dela	Izvajalci študijskega programa	Tekoče leto
Afirmacija geografije v javnosti	Izvajalci študijskega programa	Tekoče leto
Strokovno izpopolnjevanje študentov v tujini	Mentor, vodja študijskega programa	Tekoče leto
Dostopnost podatkovnih baz, relevantnih za študij	Nosilci učnih enot	Tekoče leto
Preoblikovanje študijskega programa	Izvajalci študijskega programa	V prihodnjih letih, po tehtni razpravi in razmisleku.

Študijski program 3. stopnje Germanistične študije

Ugotovitve: Prvotni študijski program *Germanistične študije*, prvič razpisan 2009/2010, z vpisanimi študenti od 2010/2011, je bil po oddelčni analizi interesa za študij in njegove izvedbe ter glede na fakultetne smernice prvič prenovljen 2016/2017. Vanj so bili prvič vpisani študenti v štud. letu 2017/2018, v drugem in tretjem letu izvajanja (2018/2019, 2019/2020) so bili vanj skupno vpisani po 4 študenti letno. Drugo obsežno strukturno prenovo je Oddelek uveljavil 2018, in sicer kot odziv na fakultetna določila za prenovo vseh doktorskih programov na FF. Osrednja sprememba je prehod iz tri- na štiriletni študij v skupnem obsegu 240 ECTS; ustrezno je povečanje deleža IRD (180 ECTS), ostale pomembne spremembe se nanašajo na večjo dostopnost študija, poudarjeno vsebinsko odprtost, interdisciplinarnost in internacionalizacijo. Spremembe so veljavne s štud. letom 2019/2020; v letih 2019/2020 in 2020/2021 v 4-letni program ni bilo vpisa kakor tudi ne izkazanega interesa za študij. Oddelek predvideva korelacijo med zadnjo prenovo programa in vpisom: podaljšanje študija razumemo kot vidik, ki lahko zmanjšuje interes, kar kaže tudi statistika za zadnji dve študijski leti. Povedno je tudi, da v štud. letu 2020/2021 beležimo vpis 3 študentov v 3. letnik po merilih za prehode, saj gre za zadnjo možnost opravljanja doktorskega študija po 3-letnem programu. Oddelek sprotno preverja izpolnjevanje pogojev za izvajanje programa in posameznih učnih enot. V času pisanja tega poročila vsi nosilci učnih enot na programu in potencialni mentorji izpolnjujejo predvidene kriterije znanstvene aktivnosti. Študenti z najvišjimi ocenami pedagoškega dela izkazujejo zadovoljstvo s programom.

Ukrepi oz. spremembe: Glavne ugotovitve in priporočila za izboljšanje kakovosti programa, ki so bila predlagana v okviru srečanj z deležniki, bo Oddelek pri nadaljnji izvedbi programa upošteval. Spremembe bodo predlagane po prvi izvedbi posameznega letnika prenovljenega programa oz. po opravljeni analizi in samoevalvaciji posameznih učnih enot – z vidika študentov do sedaj te možnosti ni bilo, saj ni bilo vpisa v prenovljeni program. Predvidevamo, da bodo aktualne predvsem spremembe učnih načrtov posameznih učnih enot, in sicer aktualizacija učnih vsebin in študijske literature ter povečanje vsebinske odprtosti in interdisciplinarnosti. Ukrepanje v tej smeri je stalna naloga Oddelka, ki program izvaja. Dodatne predloge za intenzivnejše raziskovalno sodelovanje z okoljem si Oddelek obeta od sodelovanja z deležniki, vključenimi v novoustanovljeni Programski svet Oddelka za germanistiko.

Študijski program 3. stopnje Pedagogika

Ugotovitve: V tretjestopenjski študijski program Pedagogika so bili v letu 2019/20 vpisani 4 študenti. Kontinuiranost vpisa kaže na to, da ima program ustrezno prepoznavnost. Evalviran je v sodelovanju s študenti in vsemi deležniki, vključenimi v študijski program. Predlagani ukrepi iz samoevalvacij preteklih let so bili uspešno implementirani. Načini dela na študijskem programu so opredeljeni v učnih načrtih in odslikavajo sodobne didaktične pristope, ki predpostavljajo "na študenta osredinjen študij", ki predpostavlja aktivno vlogo študenta in njegovo participacijo. Načini dela so zaradi večinskega zaposlitvenega statusa doktorskih študentov individualizirani in se prilagajajo aktualnim situacijam, potrebam študentov ter kadrovskim in prostorskim možnostim. **Ukrepi:** V okviru razmisleka in evalvacije doktorskega študija je bila tudi v letu 2019/2020 aktualna razprava o zasnovi doktorskega študija (razdrobljenost doktorskih programov ali združevanje v interdisciplinarni širše zasnovan doktorski program FF UM) ter o vprašanih bibliometrične (kvantitativne) podlage kot pokazatelju kakovosti študija. V okviru teh razprav so bile podane tudi pobude za spremembe doktorskega študija.

Študijski program 3. stopnje Slovenistične študije

Ugotovitve: Samoevalvacija študijskega programa *Slovenistične študije* je bila izvedena za študijsko leto 2019/20. Študijski program, ki je bil leta 2019 preoblikovan iz triletnega v štiriletni program, izobražuje visoko specializirane strokovnjake, ki se lahko zaposlijo na izobraževalnih, raziskovalnih in drugih ustanovah s področja slovenskega jezika, slovenske književnosti ter didaktike slovenskega jezika in književnosti kakor tudi na drugih gospodarskih in negospodarskih področjih (npr. za svetovanje, organizacijo, vodenje različnih ustanov). Izvaja se kot izredni študij na FF UM, ki je dostopna tudi študentom s posebnimi potrebami, ter v skladu s poslanstvom, vizijo in strategijo FF in UM. Študij poteka v obliki individualnih konzultacij. Zaradi epidemije koronavirusa so bile lani izvedene pretežno na daljavo v orodju MS Teams. Nosilci obveznih in izbirnih predmetov so mednarodno primerljivi strokovnjaki, habilitirani za svoja področja, izkazujejo ustrezne reference kakor tudi bogate raziskovalne in pedagoške izkušnje. V študijskem letu 2019/20 je bilo na doktorskem programu *Slovenistične študije* vpisanih (brez absolventov) 9 študentov (v 1. in 2. letnik po štiriletnem in v 3. letnik še po triletnem programu), med katerimi je tudi mlada raziskovalka, ki smo jo dobili leta 2019 v okviru oddelčne programske skupine *Raziskovanje slovenskega jezika in književnosti ter poučevanje slovenščine*. Področje Didaktike slovenskega jezika in književnosti zaradi preobremenjenosti nosilke razpisujemo periodično in v študijskem letu 2019/20 ni bilo razpisano. Načrtujemo, da jo bomo ponovno razpisali za študijsko leto 2022/23 in do tedaj v program vključili tudi dodatnega nosilca oz. nosilko za to predmetno področje. Študentje z opravljanjem študijskih obveznosti ter doseganjem splošnih in predmetnospecifičnih kompetenc nimajo posebnih težav, zadovoljni so tudi z izbiro predmetov, številom in razvrstitvijo ur pri posameznih učnih enotah. Delno odstopanje od v programu določenega števila izvedbenih ur in ur samostojnega dela pri posameznih učnih enotah sta pri dveh predmetih (*IRD 2, Disertacijski seminar*) navedla le dva študenta, ki študirata še po triletnem programu. Z uvedbo štiriletnega programa smo število predmetov *IRD* povečali s 3 na 7 in s tem omogočili

študentom, da se od 1. do 4. letnika postopoma uvajajo v znanstvenoraziskovalno delo. V primerjavi s prejšnjimi leti so bili študentje v študijskem letu 2019/20 bolj vpeti v različne raziskovalne in strokovne programe (v oddelčno programsko skupino, v strokovna projekta *Slovenščina na dlani* in *Objem*), s pomočjo mentorjev ali v soavtorstvu z njimi so objavili več delnih raziskav in ocen v za stroko relevantnih znanstvenih revijah (*SR, JIS, ČZN, SCN*), s prispevki so sodelovali na različnih simpozijih in konferencah (na mednarodnem simpoziju *Slavistični znanstveni premisleki 3*, na simpoziju o prleških rojaki, na virtualnem simpoziju o raziskovalkah in raziskovalcih na začetku znanstvene poti). Študenti uspešno sodelujejo tudi pri organizaciji različnih simpozijev, v Študentski sekciji Slavističnega društva Maribor, udeležujejo se izobraževanj o prenosljivih spretnostih, ena od doktorskih študentk je bila tudi na izmenjavi s praktičnim usposabljanjem v Lizboni. Pri posameznih študentih opažamo, da potrebujejo za vključitev v znanstvenoraziskovalno delo in pripravo doktorske teme več časa in napora, vendar te težave uspešno rešujejo s pomočjo mentorjev. V študijskem letu 2019/20 sta doktorirali dve študentki, obe sta že promovirani. Po podatkih za leto 2020 traja študij na programu *Slovenistične študije* v povprečju 8 let (na FF 7,5 leta in na UM 7,23 leta), kar utemeljujemo z dejstvom, da je študij zahteven in zahteva poglobljeno ter kompleksno poznavanje predmetnega področja, hkrati pa ugotavljamo, da se na naš program vpisujejo pretežno kandidatke in kandidati, ki so šele na začetku svoje poklicne, največkrat učiteljske poti, ki jim jemlje veliko časa, kakor tudi kandidatke in kandidati z neslovenistično diplomom, ki so sicer zelo motivirani, a morajo primanjkljaj s področja slovenistike nadoknaditi med doktorskim študijem. Izboljšanje študijskega programa želimo doseči z **ukrepi**, kot so: zamenjava nosilca pri predmetu Znanstvenoraziskovalne metode 3, pridobitev dodatnega nosilca za predmetno področje *Didaktika slovenskega jezika in književnosti*, razpis tega področja za študijsko leto 2022/23, vključitev nosilke predmetov za področje literarnega prevajanja v program, organizacija srečanja z doktorskimi študenti na Oddelku, aktivna vključitev doktorskih študentov v Alumni klub Oddelka, promocija doktorskega študija, prizadevanje za še večjo vpetost študentov v znanstvenoraziskovalno delo, dodatno usposabljanje mentorjev npr. v okviru projekta INOVUP, prizadevanje za ciljno naravnane doktorske disertacije, ki izhajajo iz potreb okolja, prizadevanje vseh nosilcev učnih enot za pridobitev ustreznih referenc, kot jih predvideva Pravilnik o dokorskem študiju na UM, in vključitev študijskega programa *Slovenistične študije* v Doktorsko šolo UM.

Študijski program 3. stopnje Sociologija

SEP 2019/20 analizira glavne vidike (prednosti, slabosti, priložnosti, nevarnosti) študijskega programa Sociologija 3. stopnja. Glavni poudarki poročila so navedeni v tem povzetku.

Prednosti: Program je usklajen z raziskovalnimi usmeritvami nosilcev in izvajalcev predmetov, ki so aktivno in kontinuirano vpeti v raziskovalni proces (mednarodni, nacionalni raziskovalni projekti); slušatelji so preko različnih oblik dela spodbujani k sprotneemu, aktivnemu in poglobljenemu delu; program usposablja za samostojno raziskovanje; ponuja znanja, ki poglobljeno reflektirajo kompleksno naravo sodobne družbene realnosti; ki spodbujajo intelektualno zanimanje za svet in omogočajo kognitivno fleksibilnost, ki vodi do reševanja kompleksnih družbenih problemov na najvišji strokovni ravni. Pri tem ni nepomembno dejstvo, da so ravno to tiste kompetence in veščine (ti. »mehke veščine«), ki jih Svetovni ekonomski forum (WEF) prepozna kot najbolj pomembne za bodoče zaposlovanje. Še več, teh veščin ni mogoče avtomatizirati, zaradi česar so relativno varne pred izzivi, ki jih prinaša četrta industrijska revolucija. Prednost študijskega programa je tudi v tem, da je v jedru interdisciplinarno zasnovan, kar kot pozitivno značilnost in dimenzijo študija prepoznavajo tudi študenti.

Slabosti: Obstajajo nekateri ključni elementi študija, ki bi jih bilo treba izboljšati (možnost bolj individualnega oblikovanja predmetnika; možnost bolj poglobljenega dela na izbranih temah in problemih, povezanih z disertacijo študenta; večje vključevanje v raziskovalno dejavnost; problem premajhne aktualnosti vsebin). Izpostavljeni so bili tudi nekateri problemi, povezani z izvedbo študija: treba je okrepiti kontaktne med študenti, profesorji in mentorji; poleg konzultacij je treba uvesti tudi kolektivne oblike dela (diskusije, konference); uvesti možnost e-študija; vključiti e-predavanja. Slabi so

tudi delovni in materialni pogoji, v katerih se študij izvaja. Potrebovali pa bi tudi bolj intenzivno delo podpornih služb, še posebej, ko gre za promocijo študija.

Priložnosti: Na osnovi izvedene sameevalvacije je mogoče identificirati naslednje ukrepe, ki bi vodili do večje prepoznavnosti in zvišanja kvalitete študijskega programa: povečati aktualnost vsebin; povečati obseg raziskovalnega dela študentov; uvesti e-oblike dela in študija; omogočiti individualizacijo vsebin študija, ki so skladne z doktorsko disertacijo študenta. Prav tako je pomembno, da se zagotovi: dograjevanje spremljanja mnenj deležnikov, vključujoč zagotavljanje bolj reprezentativnih in bolj celostnih podatkov (krepitev analitike za doktorski študij na ravni UM); izboljšanje delovnih in materialnih pogojev (kadrovska stabilizacija na Oddelku za sociologijo, celostna sanacija zgradbe, nabava potrebne literature v knjižnici); zagotovitev namenskih sredstev za promocijo, spodbujanje in organiziranje sodelovanja s potencialnimi ponudniki praktičnega izobraževanja (razpis štipendij, dajanje subvencij); zagotovitev namenskih sredstev za raziskovalno delo študentov; bolj vidna, predvsem pa bolj ciljana aktivnost Kariernega centra UM za področje doktorskega študija.

Grožnje: Nadaljevanje upada vpisa, stagnacija kvalitete, tudi zaradi posledic racionalizacij in nadaljevanja nestabilnega/neustreznega financiranja in posledično kadrovske nestabilnosti, neupoštevanje in nerealizacija pobud in predlogov študentov za izboljšanje študija. Grožnjo predstavljajo tudi: a) nadaljevanje izvedbe programa pod izrazito slabimi materialnimi in delovnimi pogoji; b) šibkost podpornih služb, promocijskih aktivnosti in aktivnosti institucij, ki bi naj pomagale pri krepitvi vezi med univerzo in trgom dela; c) politika nezrelega egocentrizma, ki partikularne interese postavlja pred kvalitetno pedagoško in znanstveno delo, ki je potrebno za realizacijo študija.

Študijski program 3. stopnje Umetnostna zgodovina

Pri **analizi** doktorskega študijskega programa Umetnostna zgodovina tretje stopnje za študijsko leto 2019/2020 smo upoštevali priporočila, ki so bila podana v okviru notranje evalvacije študijskih programov Umetnostna zgodovina (23. 3. 2020) in priporočila prorektorice za študijsko dejavnost UM (24. 10. 2019). Upoštevali smo tudi razgovore, evalvacijo in refleksijo s strani visokošolskih učiteljev, študentov in zunanjih deležnikov ter rezultate ankete o pedagoškem delu. **Ugotavljamo**, da v študijskem letu 2019/2020 ni doktoriral noben študent, od katerega bi lahko na podlagi ankete pridobili refleksijo o študijskem programu, medtem ko je mogoče iz rezultatov ankete o pedagoškem delu sklepati, da so z delom nosilcev predmetov zadovoljni. Ugotavljamo tudi, da so bili študenti vključeni v raziskovalno delo učiteljev oddelka ter da so mladi raziskovalci preko inštitucij, v katerih so zaposleni, vključeni v programsko skupino ter v temeljne ali aplikativne raziskovalne projekte. Relativno nizko število vpisanih je učiteljem omogočilo veliko individualnega dela in posvečanja posameznemu študentu. **Ukrepe** za izboljšanje študijskega programa nismo predlagali. V skladu z zahtevami Doktorske šole UM bomo posodabljali reference nosilcev učnih enot in spodbujali nosilce učnih enot k ustreznim objavam. Še nadalje bomo izvajali ukrepe za povečanje vpisa, zlasti razgovore s potencialnimi kandidati.

Študijski program 3. stopnje Psihologija

Ugotovitve: V analizi pedagoške izvedbe našega tretjestopenjskega študijskega programa Psihologija v lanskem študijskem letu (2019/20) na oddelku za psihologijo ne opažamo posebnosti. Študijski program ostaja atraktiven, čeprav je število vpisanih kandidatov nekoliko upadlo. Upoštevač specifične doktorskega izobraževanja z velikim številom kandidatov nismo računali, trenutno število kandidatov pa ocenjujemo kot ustrezno. Nosilci učnih enot večinoma izkazujejo ustrezne reference, ki so mednarodne primerljive in so uveljavljeni raziskovalci na svojih strokovnih področjih. Študente in vse relevantne deležnike vključujemo v široko razpravo o izvedbi študija, učnih enotah in izvajalcih. Redno spremljamo relevantne kazalnike ter nacionalne in mednarodne strateške dokumente v povezavi z načrtovanjem in izvedbo doktorskega študija. Vsi predlagani cilji in akcijski načrti utemeljeno

sledijo iz omejenih virov. **Ukrepe** za spremembe v notranji samoevalvaciji 2018/19 smo delno realizirali. Ukrep, ki ga nismo realizirali, je vezan na omejitev vpisa kandidatov, ki nimajo predizobrazbe s področja psihologije. Navedeno predstavlja širšo problematiko v Sloveniji, zato v leto 2019/20 zaenkrat odstopamo od sprememb na tem področju. V prihodnje bomo nadaljevali z realizacijo neizvedenih ukrepov, dodatno pa si bomo na doktorskem študiju prizadevali k uresničevanju sledečih **ciljev**: 1. Usmerjanje vrhunskih kandidatov v pripravo disertacij po skandinavskem modelu, 2. Višji kriteriji po ocenjevanju in preverjanju znanja pri posameznih učnih enotah in posledično ostrejša selekcija kandidatov, 3. Višja stopnja internacionalizacije preko usmerjanja kandidatov v izmenjave, raziskovalna sodelovanja s tujino, vključevanja tujih visokošolskih učiteljev kot zunanjih strokovnjakov za presojo disertacije, 4. Razširitev nabora izbirnih predmetov, ki bodo odražali raziskovalna težišča oddelka, 5. Krepitev kulture raziskovalne odličnosti in vzpostavljanje kritične mase odličnih raziskovalcev, katerih del so doktorski študenti, 6. Krepitev interdisciplinarne usmeritve preko tesnega sodelovanja z drugimi področji (zlasti z medicino ter računalništvom in informatiko). Predvidevamo, da bodo predlagani ukrepi skupno prispevali k zagotavljanju odličnih doktorskih kandidatov, izvirnega raziskovalnega dela in mednarodni primerljivosti referenc doktorskih kandidatov in njihovih mentorjev.

Študijski program 3. stopnje Zgodovina

Ugotovitve: Doktorski študijski program tretje stopnje Zgodovina ima z vidika zasnove in izvedbe precej posebnosti. Predvsem se zanj običajno odločajo visoko motivirani kandidati, bistveno težišče študijskega programa pa je na samostojnem raziskovalnem delu, ki doseže vrh v pripravi doktorske disertacije. Zato študentke in študentje same vsebine študijskega programa ne dojemajo kot posebej obremenjujoče, predvsem, kar zadeva obveznosti pri predmetih, kjer je obveznost izpit.

Po eni strani nam mnenje študentk in študentov narekuje še več dela pri usmerjanju študentk in študentov v raziskovalno delo, kar krepimo v okviru njihovega sodelovanja na znanstvenih srečanjih in pri pripravi znanstvenih prispevkov. Zaskrbljenost študentk in študentov glede karijerne prihodnosti je po drugi strani povsem razumljiva, še največ pomoči pa jim lahko kot izvajalci študijskega programa ponudimo s sistematičnim navezovanjem stikov s potencialnimi delodajalci v ustreznih raziskovalnih in kulturnih ustanovah. Prav ti stiki so se v zadnjih letih močno okrepili.

Individualna narava študijskega programa že v osnovi zagotavlja, da je poučevanje osredotočeno na študenta. Temu pripada ključna vloga pri kreiranju študijskega programa in njegove izvedbe, kar je po eni strani mogoče z njegovim izbiranjem izbirnih predmetov, po drugi strani pa zlasti v okviru obsežnega individualnega raziskovalnega dela. Tam študent v veliki meri sam določa tipe in vrsto študijskega gradiva in tempo poteka dela. Še dodatno se trudimo za uvajanje novih oblik poučevanja, k čemur je v zadnjem letu veliko prispevala vključenost Filozofske fakultete v projekt INOVUP.

Nosilci učnih enot izkazujejo v povprečju precej kakovostne reference, povezane z vsebinami študijskih predmetov, ki jih izvajajo. Te reference hkrati redno preverjamo, k čemur nas zavezujejo tudi visoki standardi Doktorske šole UM. Poudariti je tudi potrebno, da prihajajo izvajalci predmetov z več visokošolskih in raziskovalnih ustanov v Sloveniji. Njihove objave presegajo zgolj slovensko znanstveno raven in jih je najti v številnih mednarodnih publikacijah.

Predlogi ukrepov/sprememb

Predlog spremembe	Zadolžen	Rok
Pregled in uskladitev še neažuriranih referenc nosilcev na študijskem programu	Nosilci učnih enot	30. 9. 2021
Ažuriranje seznamov študijske literature pri predmetih, kjer za to obstaja potreba	Nosilci učnih enot	31. 10. 2021

Študijski programi za izpopolnjevanje

ZGUČAN

Študijski program za izpopolnjevanje iz zgodnjega poučevanja angleščine oz. nemščine (Zgučan) skupaj izvajata Filozofska in Pedagoška fakulteta, Univerze v Mariboru. Program traja eno leto in obsega 60 ECTS-ov. S pomočjo zbirnikov evalvacijskih listov udeležencev programa iz programa Katis, **ugotavljamo**, da so udeleženci študijskega programa za izpopolnjevanje izobrazbe s programom zelo zadovoljni, saj so ga ocenili s povprečno oceno **7,39** (na 9-stopenjski lestvici). Udeleženci so predvsem zadovoljni z organizacijo in izvedbo programa, prav tako s predavatelji in z rabo didaktičnih pristopov v okviru posameznih predmetov, ki so zasnovani na načelu »na študenta osredinjenega učenja, poučevanja in ocenjevanja« in jih bodo udeleženci prenašali tudi v šolsko prakso. Udeleženci študijskega programa za izpopolnjevanje so tudi intenzivno vključeni v sam učni proces in sicer sproti opravljajo vse obveznosti (npr. individualne naloge, branje literature, izdelava (jezikovnega) listovnika, izvedba in predstavitev seminarske naloge, interaktivno delo, mini nastopi, diskusije in reševanje problemov, delo v parih in manjših skupinah, kolegialno ocenjevanje).

O morebitnih pomanjkljivostih programa se vsi deležniki sproti posvetujemo in jih, v kolikor je to mogoče, poskušamo odpraviti. Prav tako se vodi programa sproti posvetujeta tudi z izvajalci programa, ki skušajo svoje metode dela prilagoditi udeležencem, vključevati različne primere šolske prakse ter vključevati sodobno literaturo in vire.

Vsi udeleženci študijskega programa za izpopolnjevanje izobrazbe so v študijskem letu 2019/20 program uspešno zaključili. Njihova uspešnost je bila 100 %. Večja motiviranost in sodelovanje udeležencev pri programu je posledica dejstva, da je program plačljiv ter da udeleženci takšno izpopolnjevanje izobrazbe potrebujejo za zaposlitev na šoli.

Udeleženci programa dostopajo do učnih gradiv s pomočjo spletne učilnice Moodle. Prav tako imajo možnost izposoje knjig in drugih gradiv v Miklošičevi knjižnici, v UKM, e-viri na UMNIK-u, itd.

Zaradi epidemije smo v študijskem letu 2019/20 izvedli nekaj prilagoditev študijskega programa, ki smo jih izvajali v skladu s smernicami in navodili UM (npr. izvajanje programa s pomočjo aplikacije MS Teams, torej s pomočjo videokonference, prilagoditve glede izvajanja razpršene pedagoške prakse, ki so jo udeleženci lahko izvedli tudi na daljavo, s pomočjo videokonference, rabe digitalnih gradiv (npr. oddajanje dnevnika razpršene prakse v spletno okolje Moodle), preverjanje in ocenjevanje znanja na daljavo).

Ko bodo znani podatki poskusnega uvajanja razširjenega programa v OŠ, bomo morebitne spremembe vključili v program.

PAI

Študijski program za izpopolnjevanje Pedagoško-andragoško izobraževanje Filozofske fakultete Univerze v Mariboru (PAI FF UM) je enoletni program, ovrednoten s 60 ECTS. Gre za pedagoški program, ki je bil potrjen s strani NAKVIS leta 2009 in v 2016 ponovno akreditiran na isti ustanovi.

Ugotovitve: glede na rezultate ankete so slušatelji s programom zadovoljni. Na devetstopenjski lestvici različne vidike svojega zadovoljstva z vsebinami in metodami dela ter z uporabnostjo programa so v povprečju ocenili z ocenami od 7 do 8. Vsi so se strinjali, da je bil termin izvedbe ustrezno izbran in da so bili prostorski pogoji za delo primerni. Izjemno so bili udeleženci zadovoljni s predavatelji, saj so jih kar 8 od skupno 14 ocenili z ocenami, višjimi od 8 (na devetstopenjski lestvici).

Glede na pogovore z udeleženci, predavatelji ter glede na evalvacijske ankete, ki jih izvajamo v sklopu programa, smo v študijskem letu 2019/2020 uvedli nekaj **sprememb**, vezanih na nosilstvo in izvajalstvo predmetov, ter razširili ponudbo izbirnih predmetov. Prav tako smo okrepili promoviranje študijskega programa ter poglobili evalvacijo.

Predmetnik omogoča kvalitetno temeljno pedagoško-andragoško znanje ter specialno didaktično izobraževanje glede na predhodno izobrazbo (družboslovje ali nedružboslovje), zato ravnatelji (predvsem srednjih strokovnih šol) pogosto sami poiščejo stik z nami oz. vpišejo svoj novo zaposleni strokovni kader v naš študijski program.